

RAPORT Z WIZYTACJI

(ocena programowa)

**dokonanej w dniach 9 – 10 stycznia 2014 r. na kierunku „filologia angielska”
prowadzonym na poziomie studiów pierwszego stopnia o profilu praktycznym
realizowanych w formie stacjonarnej i niestacjonarnej w obszarze nauk
humanistycznych na Wydziale Nauk Humanistycznych
Wyższej Szkoły Humanitas w Sosnowcu.**

przez zespół oceniający Polskiej Komisji Akredytacyjnej w składzie:

przewodniczący: prof. UAM dr hab. Beata Mikołajczyk – członek PKA

członkowie:

-prof. dr hab. Wiesław Krajka – ekspert PKA,

prof. dr hab. Bożena Rozwadowska – ekspert PKA,

- mgr Edyta Lasota - Bełzek – ekspert PKA

- Wiktor Kordyś – ekspert PKA, przedstawiciel Parlamentu Studenckiego RP

Krótką informacją o wizytacji

Należy wskazać przesłanki wizytacji (własna inicjatywa PKA, wniosek ministra, wniosek uczelni) oraz czy jest to pierwsza czy kolejna wizytacja (w tym przypadku informacje, w którym roku została przeprowadzona i jakie były jej wyniki przedstawić w **Załączniku nr 3**)

Ocena jakości kształcenia na kierunku „filologia angielska” prowadzonym na Wydziale Nauk Humanistycznych Wyższej Szkoły Humanitas w Sosnowcu została przeprowadzona z inicjatywy Polskiej Komisji Akredytacyjnej w ramach harmonogramu prac określonych przez Komisję na rok akademicki 2013/2014. Wizytacja tego kierunku studiów odbyła się po raz pierwszy.

Wizytację członkowie Zespołu poprzedzili zapoznaniem się z Raportem Samooceny przekazanym przez władze Uczelni, ustaleniem podziału kompetencji w trakcie wizytacji oraz sformułowaniem wstępnie dostrzeżonych problemów. W toku wizytacji Zespół spotkał się z władzami Uczelni i Wydziału prowadzącego oceniany kierunek, analizował dokumenty zgromadzone wcześniej na potrzeby wizytacji przez władze Uczelni, otrzymał od władz Uczelni dodatkowo zamówione dokumenty, przeprowadził hospitacje i spotkania ze studentami oraz spotkanie z pracownikami realizującymi zajęcia na ocenianym kierunku, przeanalizował prace dyplomowe pod względem między innymi podobieństwa do źródeł internetowych, dokonał analizy prac etapowych. Dokonano także wizytacji bazy dydaktycznej.

Załącznik nr 1 Podstawa prawna wizytacji

Załącznik nr 2 Szczegółowy harmonogram przeprowadzonej wizytacji uwzględniający podział zadań pomiędzy członków zespołu oceniającego.

1. Koncepcja rozwoju ocenianego kierunku sformułowana przez jednostkę¹

- 1) Koncepcja kształcenia nawiązuje do misji Uczelni oraz odpowiada celom określonym w strategii jednostki,

Obecne brzmienie misji i strategii zostało ustalone Uchwałą Senatu WSH nr S/13/2012 z dnia 17 lipca 2012 r. w sprawie zmian w Strategii Rozwoju Uczelni. Kierunek filologia angielska jest jednym z 7 kierunków prowadzonych na Wydziale Nauk Humanistycznych Wyższej Szkoły Humanitas w Sosnowcu. Strategia rozwoju Wydziału Nauk Humanistycznych została opracowana na lata 2012-2015. Kształcenie na kierunku filologia realizowane jest na poziomie studiów I stopnia o profilu praktycznym i wpisuje się w misję Uczelni oraz strategię Wydziału, które są wzajemnie spójne, i które podkreślają, że misją Uczelni jest budowanie w regionie „silnego ośrodka akademickiego zapewniającego transfer wiedzy do praktyki, kreowanie rozwoju regionalnego i lokalnego, pełnienie roli kulturotwórczej oraz roli animatora przedsiębiorczości”. Podczas wizyty ZO PKA aspekt pielęgnowania kontaktów ze środowiskiem zewnętrznym oraz transfer wiedzy do praktyki, eksponowane w misji Uczelni, znalazły potwierdzenie na poziomie Instytutu Filologii. Istotnym celem WSH jest rozwijanie wśród studentów zdolności do adaptacji na dynamicznie zmieniającym się rynku pracy w Sosnowcu i w regionie, jak również w Polsce i w Unii Europejskiej. Kładzie się nacisk na uświadomienie studentom związków nauki z praktyką i na interdyscyplinarność.

Filologia angielska nawiązuje do powyższych elementów misji Uczelni przede wszystkim poprzez uwypuklanie w swoich programach kształcenia wymiaru praktycznego przekazywanej wiedzy i rozwijanych umiejętności a także poprzez interdyscyplinarność kształcenia i przekazywanie podstawowej wiedzy o charakterze uniwersalnym. Wymiar praktyczny w koncepcji kształcenia znalazł odzwierciedlenie w ofercie dydaktycznej kierunku filologia angielska, która obejmuje następujące specjalności: nauczycielską – język angielski w nauczaniu przedszkolnym i wczesnoszkolnym, translatoryczną oraz język techniczny i biznesu. W latach 2011-2015 specjalność „język techniczny i biznesu” realizowana jest m.in. w ramach projektu europejskiego „Inżynier z Humanitas – wzmocnienie potencjału Wyższej Szkoły Humanitas w zakresie nauk technicznych”. Natomiast specjalność nauczycielska wspomagana jest projektem „Przez praktykę do zawodu – Program Praktyk Pedagogicznych w Wyższej Szkole Humanitas”. Projekt ten jest współfinansowany przez Unię Europejską ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego i został zatwierdzony w procedurze konkursowej przez MEN w ramach POKL, III Priorytet Wysoka jakość systemu oświaty, Działanie 3.3 Poprawa jakości kształcenia, Poddziałanie 3.3.2. Efektywny system kształcenia i doskonalenia nauczycieli.

Przekazywanie wiedzy interdyscyplinarnej polega na łączeniu w programach studiów elementów nauk o edukacji, psychologii i socjologii, filozofii i etyki, elementów prawa, zarządzania i ekonomii, a także informatyki. W programach znajdują się też potrzebne na kierunku filologia przedmioty akademickie z zakresu literaturoznawstwa, językoznawstwa i kulturoznawstwa, gdzie studenci zdobywają podstawową wiedzę potrzebną do działalności zawodowej związanej z różnymi aspektami filologii oraz będącą punktem wyjścia do dalszego kształcenia.

W programach nauczania uwzględnia się potrzeby dynamicznie zmieniającego się otoczenia społeczno-gospodarczego przez odpowiednio dobrane zajęcia z wykorzystaniem współczesnych możliwości technicznych (multimedia, Internet, platformy e-learningowe). Studenci mają ponadto możliwość korzystania z szeregu propozycji dodatkowych, wśród których na szczególną uwagę zasługują wykłady eksperckie „Humanitas” z udziałem

¹ Punkty 1 – 8 wraz z podpunktami odpowiadają kryteriom określonym w statucie Polskiej Komisji Akredytacyjnej.

wybitnych osobistości świata nauki, polityki, i kultury. Opracowując koncepcję kształcenia na kierunku filologia angielska, uczelnia szeroko określiła treści kształcenia, co jest zgodne z interdyscyplinarnym charakterem przewidywanych do osiągnięcia efektów kształcenia i daje możliwość elastycznego modyfikowania programów szczegółowych w odpowiedzi na potrzeby rynku edukacyjnego.

Innowacyjność oferty edukacyjnej polega na połączeniu w obszarze biznesu i techniki kompetencji językowych z elementarną wiedzą fachową (w specjalności „Język techniczny i biznesu”), czego brak na typowych studiach filologicznych czy kursach języków specjalistycznych (na przykład: języka biznesu). Także specjalność nauczycielska – Język angielski w nauczaniu przedszkolnym i wczesnoszkolnym – jest innowacyjna jako odrębna specjalność i odpowiada potrzebom rynku.

- *Ocena powiązania założonej koncepcji kształcenia na ocenianym kierunku z misją Uczelni oraz ze strategią jednostki.*
- *Ocena stopnia różnorodności i innowacyjności oferty kształcenia oraz możliwości jej elastycznego kształtowania.*

2) wewnątrzni i zewnątrzni interesariusze uczestniczą w procesie określania koncepcji kształcenia na danym kierunku studiów, w tym jego profilu, celów, efektów oraz perspektyw rozwoju.

Przy opracowaniu koncepcji kształcenia uczestniczyli wewnątrzni i zewnątrzni interesariusze. Przeprowadzone konsultacje znalazły odzwierciedlenie w planach studiów na lata 2012-2015, szczególnie w zakresie specjalistycznych przedmiotów o charakterze praktycznym. Koncepcja kształcenia, a następnie program i plan studiów, opracowane zostały przez zespół ekspercki złożony z pracowników naukowo-dydaktycznych Instytutu, studentów i ekspertów zewnętrznych. Program studiów na kierunku filologia angielska, który przygotowany został we współpracy z instytucjami edukacyjnymi, instytucjami sektora administracji publicznej, organizacjami i firmami, w tym przedsiębiorstwami prowadzącymi działalność na zagranicznych rynkach, jest zgodny z europejskimi wymogami i oczekiwaniami krajowego i zagranicznego rynku pracy.

W wyniku przeprowadzonych konsultacji i badań stwierdzono, że na rynku pracy najsilniej odczuwalny jest brak specjalistów w dziedzinie (1) specjalistycznych tłumaczeń (zwłaszcza uwzględniających specyfikę języka technicznego i biznesowego) oraz (2) specjalistów wyposażonych jednocześnie w kompetencje językowe i pedagogiczne, przygotowanych do roli nauczyciela języka angielskiego, szczególnie w przedszkolu i na pierwszym etapie szkoły podstawowej, z wykorzystaniem metod i technik nauczania języka angielskiego adresowanych do tych grup wiekowych. W odpowiedzi na potrzeby środowiska zewnętrznego uczelnia zaproponowała m.in. specjalności „Język techniczny i biznesu” oraz „Nauczycielską - język angielski w nauczaniu przedszkolnym i wczesnoszkolnym”, formułując jednocześnie efekty kształcenia wskazane i pożądane przez pracodawców oraz opracowując treści dydaktycznych i metody nauczania służące osiągnięciu efektów kształcenia postulowanych przez pracodawców. Kształcenie na kierunku studiów filologia angielska w Wyższej Szkole Humanitas organizowane jest zatem w kontekście potrzeb środowiska z uwzględnieniem potrzeb interesariuszy zewnętrznych i wewnętrznych. Dotyczy to przede wszystkim zagadnień związanych ze specyfiką struktury społecznej i specyfiką lokalnego systemu gospodarczego. Otoczenie społeczno-gospodarcze staje się stałym i aktywnym uczestnikiem zmian programowych zgodnych z trendami na europejskim rynku.

Włączanie pracodawców w proces projektowania programu studiów miało miejsce zarówno na etapie definiowania efektów kształcenia dla kierunku studiów, jak i określania programu kształcenia w ramach poszczególnych modułów, tj. definiowania przedmiotowych efektów kształcenia, określania celów i treści kształcenia, metod nauczania i metod weryfikacji efektów kształcenia.

W maju 2012 roku Instytut Filologii powołał Radę Konsultacyjną ds. Kształcenia i Współpracy z Otoczeniem Gospodarczym, która działa przy Instytutowym Zespole ds. Jakości Kształcenia. W skład Rady weszli przedstawiciele otoczenia społeczno-gospodarczego uczelni reprezentujący organizacje i instytucje lokalne i regionalne szeroko rozumianej sfery edukacji, administracji publicznej i biznesu. Celem powołania Rady było wypracowanie przez jej członków wspólnego stanowiska dotyczącego wymaganych przez pracodawców kompetencji, wiedzy i umiejętności, jakie powinni posiadać absolwenci kierunku filologia angielska w Wyższej Szkole Humanitas, trafiający na rynek pracy.

- *Ocena udziału zewnętrznych i wewnętrznych interesariuszy w procesie ustalania koncepcji kształcenia na ocenianym kierunku, poziomie i profilu studiów, w tym określenia celów i efektów kształcenia oraz perspektyw rozwoju.*

Ocena końcowa 1 kryterium ogólnego² w pełni

Syntetyczna ocena opisowa stopnia spełnienia kryteriów szczegółowych

1) Filologia angielska nawiązuje do misji Uczelni przede wszystkim poprzez uwypuklanie w swoich programach kształcenia wymiaru praktycznego przekazywanej wiedzy i rozwijanych umiejętności a także poprzez interdyscyplinarność kształcenia i przekazywanie podstawowej wiedzy o charakterze uniwersalnym. Oferta kierunku filologia jest zróżnicowana i innowacyjna (dwie specjalności: „Język techniczny i biznesu” oraz „Nauczycielska – język angielski w nauczaniu przedszkolnym i wczesnoszkolnym”, są wspierane grantami, co świadczy o ich aktualności i potrzebie ich rozwijania).

2) Przy opracowaniu koncepcji kształcenia uczestniczyli wewnętrzni i zewnętrzni interesariusze.

2. Spójność opracowanego i stosowanego w jednostce opisu zakładanych celów i efektów kształcenia dla ocenianego kierunku oraz system potwierdzający ich osiągnięcie

- 1) Zakładane przez jednostkę efekty kształcenia odnoszące się do danego programu studiów, stopnia i profilu, kształcenia są zgodne z wymogami KRK oraz koncepcją rozwoju kierunku; zakładane efekty kształcenia na kierunkach o profilu praktycznym uwzględniają oczekiwania rynku pracy lub wymagania organizacji zawodowych, umożliwiające uzyskanie uprawnień do wykonywania zawodu, a na kierunkach o profilu ogólnoakademickim wymagania formułowane dla danego obszaru nauki, z której kierunek się wywodzi; opis efektów jest publikowany.

² według przyjętej skali ocen: wyróżniająco, w pełni, znacząco, częściowo, niedostatecznie;

Efekty kształcenia dla ocenianego kierunku studiów zostały zatwierdzone w drodze Uchwały Senatu WSH nr S/08/2012 z dnia 17 lipca 2012 roku w sprawie zatwierdzenia efektów kształcenia na kierunku studiów „filologia angielska”.

Efekty kształcenia dla kierunku filologia są starannie, szczegółowo i klarownie sformułowane; ich liczba jest stosunkowo duża (ogółem 47: 22 w zakresie wiedzy, 17 w zakresie umiejętności, 8 w zakresie kompetencji społecznych); w tym specjalnie wyszczególniono dodatkowe efekty kształcenia specyficzne tylko dla specjalności nauczycielskiej; efekty kształcenia dla poszczególnych modułów i przedmiotów określone są w sylabusach opracowanych przez nauczycieli prowadzących zajęcia z danego modułu/przedmiotu. Przed przystąpieniem do pisania sylabusów nauczyciele mieli możliwość wzięcia udziału w szkoleniu na temat zasad konstruowania sylabusów zgodnie z założeniami Krajowych Ram Kwalifikacji. Monitorowanie realizacji efektów kształcenia przeprowadzane jest na bieżąco przez nauczycieli prowadzących zajęcia.

Efekty kształcenia dla kierunku filologia angielska są zgodne z wymogami Krajowych Ram Kwalifikacji oraz koncepcją rozwoju kierunku. Sformułowane są na odpowiednim stopniu ogólności oraz odpowiadają specyfice kierunku, uwzględniając profil praktyczny. Efekty (zarówno w zakresie wiedzy jak i umiejętności oraz kompetencji społecznych) uwzględniają wymagania rynku pracy, ze szczególnym uwzględnieniem działalności translatorskiej, dydaktycznej oraz marketingowej. Lista efektów odpowiada specyfice kierunku, identyfikuje i indywidualizuje szkołę i kierunek. Efekty kształcenia zostały sformułowane w oparciu o potrzeby lokalnego rynku pracy. Przedstawiciele instytucji zewnętrznych mieli wpływ na ich sformułowanie oraz mają wpływ na ich modyfikację w wyniku przeprowadzanych weryfikacji.

Poszczególne specjalności na kierunku „filologia angielska” zawierają w swoich programach części wspólne, jak również elementy specyficzne dla danej specjalności. Programy są spójne. W sylabusach są prawidłowe odniesienia do efektów kierunkowych. Wszystkie programy są zgodne z wymogami KRK oraz odpowiadają wzorcowym efektom kształcenia w obszarze nauk humanistycznych, nie będąc li tylko ich powieleniem. Zagadkowy jest jedynie efekt kształcenia K_W_08: „ma uporządkowaną wiedzę z zakresu językoznawstwa antropologicznego, zna teorie dotyczące pochodzenia i ewolucji języka oraz najnowsze informacje z zakresu wpływu technologii na komunikację językową (Computer Mediated Communication)”. Niezrozumiałe jest tu zawężenie wiedzy językoznawczej do językoznawstwa antropologicznego, tym bardziej, że w programach przedmiotów językoznawczych są standardowe, ogólnie przyjęte treści językoznawstwa ogólnego w duchu strukturalistycznym. W tym pojedynczym przypadku występuje niezgodność między efektami kierunkowymi i przedmiotowymi. Pozostałe sformułowania nie budzą zastrzeżeń, są zrozumiałe i spójne. Zastąpienie przymiotnika *antropologiczny* przymiotnikiem *ogólny* w efekcie kształcenia K_W_08 wydaje się być bardziej adekwatnym sformułowaniem.

Specjalizacja nauczycielska, regulowana odrębnymi przepisami dotyczącymi kształcenia nauczycieli, także spełnia wszelkie wymogi bez zastrzeżeń.

Efekty kształcenia i programy dla kształcenia wg starszego programu są zgodne z obowiązującymi standardami, nie budzą zastrzeżeń.

Ponadto student realizuje praktyki zawodowe w wymiarze 150 godzin na specjalności nauczycielskiej, 80 godzin na specjalności język techniczny i biznesu oraz translatorskiej. Dla praktyk sformułowano efekty kształcenia o charakterze ramowym w sylabusach praktych. Są one sformułowane na odpowiednim stopniu ogólności, są osiągalne, sprawdzalne i spójne z efektami kierunkowymi.

Praktyki odbywają się w placówkach realizujących cele i podejmujących zadania w zakresie zgodnym z kierunkiem studiów.

Programy praktyk i zasady ich odbywania umożliwiają osiągnięcie zakładanych efektów zarówno w przypadku praktyk nauczycielskich jak i praktyk zawodowych innych specjalności. Zastrzeżenia budzi – szczególnie, że mamy do czynienia ze studiami o profilu praktycznym – liczba zaledwie 80 godzin przewidzianych dla praktyk nienauczycielskich. Ten aspekt wymaga rewizji, co zostało zasygnalizowane władzom Instytutu podczas wizyty ZO PKA. Eksperci PKA po przeanalizowaniu całej dokumentacji dot. procesu kształcenia na ocenianym kierunku nadal stoją na stanowisku, że należy rekomendować znaczące zwiększenie liczby godzin praktyki zawodowej, nawet do 240 godz. Wzmocni to osiągalność zakładanych efektów kształcenia.

Zarówno kierunkowe efekty kształcenia jak i skorelowane z nimi szczegółowe efekty kształcenia sformułowane dla poszczególnych modułów i przedmiotów są możliwe do osiągnięcia. Także efekty kształcenia sformułowane dla praktyk zawodowych są możliwe do osiągnięcia i skorelowane z kierunkowymi efektami kształcenia.

Opis efektów kształcenia dla wszystkich modułów i przedmiotów publikowane są na stronie internetowej.

- *Ocena zgodności założonych kierunkowych i specjalnościowych oraz przedmiotowych/modułowych efektów kształcenia dla ocenianego kierunku, poziomu kwalifikacji i profilu kształcenia z Krajowymi Ramami Kwalifikacji dla Szkolnictwa Wyższego (wzorcowymi efektami kształcenia albo celami i efektami kształcenia wskazanymi w standardach kształcenia, w tym standardach kształcenia nauczycieli, określonych przez ministra właściwego do spraw szkolnictwa wyższego), a także z koncepcją rozwoju kierunku;*
- *Ocena spójności kierunkowych i przedmiotowych/modułowych efektów kształcenia. W przypadku profilu praktycznego ocena obejmuje stopień uwzględnienia wymagań rynku pracy i organizacji zawodowych umożliwiających nabycie uprawnień do wykonywania zawodu oraz zakres wpływu absolwentów i przedstawicieli pracodawców w formułowaniu efektów kształcenia, a w odniesieniu do profilu ogólnoakademickiego – wymagań formułowanych dla obszaru wiedzy³, z którego kierunek się wywodzi;*
- *Ocena możliwości osiągnięcia kierunkowych i przedmiotowych/modułowych efektów kształcenia poprzez realizację celów i szczegółowych efektów kształcenia dla modułów kształcenia (poszczególnych przedmiotów, grup przedmiotów) oraz praktyk zawodowych (o ile są przewidziane w programie studiów).*
- *Ocena dostępności opisu założonych efektów kształcenia (czy i w jaki sposób opis efektów kształcenia jest publikowany).*

³ użyte określenia: obszar wiedzy, dziedzina nauki i dyscyplina naukowa, stopień i tytuł naukowy, działalność naukowo-badawcza, dorobek naukowy, oznaczają odpowiednio: obszar sztuki, dziedziny sztuki, dyscypliny artystyczne, stopień i tytuł w zakresie sztuki, oraz działalność artystyczną i dorobek artystyczny.

- 2) efekty kształcenia danego programu zostały sformułowane w sposób zrozumiały i są sprawdzalne,

Efekty kształcenia dla całego programu są prawidłowo przypisane i możliwe do osiągnięcia. Efekty kształcenia sformułowane są w sposób zrozumiały, adekwatny do kierunku i na odpowiednim stopniu szczegółowości. Jednocześnie są sformułowane w sposób pozwalający na ich sprawdzenie. Efekty dla poszczególnych przedmiotów/modułów są sformułowane w sposób klarowny..

- *Ocena czy efekty kształcenia są sformułowane w sposób zrozumiały i sprawdzalny.*

- 3) jednostka stosuje przejrzysty system oceny efektów kształcenia, umożliwiający weryfikację zakładanych celów i ocenę osiągnięcia efektów kształcenia na każdym etapie kształcenia; system ten jest powszechnie dostępny.

Jednostka stosuje przejrzysty system oceny efektów kształcenia, co przejawia się, między innymi, w czytelnych kryteriach oceny pracy studentów na różnych etapach. Metody weryfikacji osiągnięcia zakładanych efektów kształcenia są określone w sylabusach, ich weryfikacja następuje na koniec poszczególnych etapów kształcenia. W opisach przedmiotu (sylabusach) wskazano, jakie efekty kierunkowe realizuje dany przedmiot i w jaki sposób podlegają one weryfikacji. Uwzględniono wszystkie 3 grupy efektów kształcenia. Z każdym efektem kształcenia powiązana jest metoda osiągnięcia go oraz sposób jego mierzenia. W zależności od przedmiotu, zaliczenia przyjmują formę ustną (w tym prezentacje) bądź pisemną. Dzięki egzaminom i zaliczeniom ustnym studenci mogą wzmocnić kompetencje miękkie oraz stale doskonalić umiejętności językowe. Przeważają zaliczenia prowadzone w formie pisemnej, które przybierają różną postać, od testów wyboru do dłuższej wypowiedzi pisemnej. Warunki i kryteria zaliczeń oraz egzaminów podawane są podczas pierwszych zajęć w semestrze i odpowiadają treściom przekazywanym podczas zajęć. W trakcie cyklu dydaktycznego warunki i forma zaliczenia zajęć nie zmieniają się.

Sylabusy przygotowane są prawidłowo, choć treści kształcenia (szczególnie w module PNJA) mają charakter bardziej ramowy niż szczegółowy; te ogólne sformułowania treści są pozytywnie oceniane przez nauczycieli, ponieważ daje im to możliwość autorskiego podejścia do nauczanego przedmiotu. Na spotkaniu z pracownikami potwierdzono, że sylabusy nie są traktowane sztywno.

Szczegółowe zasady odbywania i zaliczania praktyk niepedagogicznych oraz pedagogicznych zostały opisane w regulaminie praktyk. Określono w nim cele praktyk, wymiar i organizację praktyk oraz sposoby ich zaliczenia. Zaliczenie praktyki studenckiej odbywa się na podstawie opinii z praktyki zawodowej, wystawionej przez przedstawiciela instytucji (szkoły, placówki oświatowo-wychowawczej, przedsiębiorstwa, instytucji administracji publicznej itp.), w której odbyła się praktyka. Formułując opinię z praktyk, przedstawiciel instytucji przyjmującej studenta ocenia jego wiedzę, kompetencje i umiejętności, co pozwala na dodatkową weryfikację efektów kształcenia osiągniętych przez studenta. Efekty uzyskane w wyniku praktyki/stażu weryfikowane są poprzez prowadzenie dziennika praktyk i sprawozdanie z prowadzonych praktyk, ocenę studenta przez nauczyciela/opiekuna praktyk z ramienia zakładu pracy, a w przypadku praktyk pedagogicznych, także poprzez przeprowadzenie lekcji dyplomowej, ocenianej przez opiekuna praktyk z ramienia Instytutu. Weryfikacja efektów kształcenia praktyk jest bardzo rzetelnie dokonywana przez opiekuna praktyk. Ocena na podstawie dostarczonej dokumentacji jest dodatkowo weryfikowana podczas indywidualnych rozmów opiekuna praktyk ze studentami. Opinie z praktyk są

przedmiotem szczegółowej analizy instytutowego Zespołu ds. Jakości Kształcenia, która służy formułowaniu wniosków odnośnie do programów kształcenia, służących ich doskonaleniu.

Wykorzystywane są też nowoczesne metody dydaktyczne oparte na interaktywnej platformie e-learningowej VidCom, która pozwala studentom uczestniczyć w wykładach przez Internet w czasie rzeczywistym, w formie kontaktu z prowadzącym oraz korzystać z narzędzi grupowej komunikacji elektronicznej, takich jak chat, Skype i fora internetowe. Stosowanie powyższej platformy sprzyja nabywaniu przez studentów dodatkowych umiejętności posługiwania się nowymi technologiami. W ramach zajęć wykorzystywana jest ponadto platforma Moodle, dzięki której studenci uzyskują dostęp do kursu multimedialnego i mogą realizować część zajęć w formie *distance learning*. Te metody wspomagają proces kształcenia, są uzupełnieniem metod tradycyjnych. Nie wymagają więc oddzielnej weryfikacji efektów kształcenia, niezależnej od weryfikacji przyjętej dla poszczególnych przedmiotów w sylabusach.

Końcowym sposobem na weryfikację osiągniętych efektów kształcenia na danym kierunku studiów jest praca dyplomowa oraz egzamin dyplomowy. Wymagania niezbędne do przystąpienia do egzaminu dyplomowego zostały określone w Regulaminie studiów, pozostałe uszczegółowiające informacje (zakres egzaminu i jego formę, ustanawianie i zmianę kierującego pracą dyplomową) zostały opisane w oddzielnych dokumentach. Pracę dyplomową student wykonuje pod kierunkiem promotora. Student ma prawo wyboru promotora w ramach kierunku studiów i zgodnie z organizacją studiów. Przy ustalaniu tematu pracy dyplomowej bierze się pod uwagę zainteresowania naukowe studenta, a temat pracy musi pozostawać w określonym związku z kierunkiem studiów. Oceny pracy dyplomowej dokonują promotor i recenzent. Egzamin dyplomowy stanowi sprawdzian wiedzy studenta z zakresu dyscypliny, z której student przygotował pracę dyplomową. Egzamin dyplomowy jest egzaminem ustnym, podczas którego student odpowiada na co najmniej trzy pytania z zakresu toku studiów i pracy dyplomowej. Egzamin dyplomowy odbywa się przed komisją powołaną przez Dziekana. W skład komisji wchodzi: przewodniczący komisji w osobie Rektora, Prorektora, Dziekana lub Prodziekana, względnie upoważniony przez Dziekana nauczyciel akademicki co najmniej ze stopniem naukowym dr habilitowanego, promotor pracy oraz recenzent. Elementem egzaminu dyplomowego studenta filologii angielskiej jest przeprowadzenie tzw. Sprawdzianu Kompetencyjnego, który ma formę prezentacji przygotowywanej przez studenta (może być w formie multimedialnej) i przedstawianej na egzaminie dyplomowym oraz dyskusji na temat treści prezentacji z udziałem komisji przeprowadzającej egzamin dyplomowy. Prezentacja ta ma charakter przedstawienia głównych celów i tez pracy dyplomowej oraz ewentualnych zastosowań praktycznych podjętych w pracy badań. Wynik Sprawdzianu Kompetencyjnego ma charakter informacji zwrotnej na temat tego, czy student osiągnął efekty kształcenia określone dla kierunku filologia angielska i nie wpływa na ostateczny wynik studiów. Wynik Sprawdzianu Kompetencyjnego, oddzielnie dla każdego z egzaminowanych studentów, przewodniczący komisji przeprowadzającej egzamin dyplomowy zapisuje w formie zwięzłego omówienia, w którym odnosi się do stopnia opanowania przez studenta wiedzy, umiejętności oraz kompetencji personalnych i społecznych, składających się na efekty kształcenia, a będących przedmiotem weryfikacji w trakcie sprawdzianu. Wyniki Sprawdzianów Kompetencyjnych osiągnięte przez studentów stanowią przedmiot analizy instytutowego Zespołu ds. Jakości Kształcenia. Wnioski z analiz wyników sprawdzianów kompetencyjnych zespół ten uwzględnia przy projektowaniu i realizowaniu działań mających na celu podnoszenie jakości kształcenia. W opinii ZO PKA prezentacja pracy dyplomowej nie zasługuje na określenie „Sprawdzian Kompetencyjny”, ponieważ trudno się w tej formule dopatrzeć innych

elementów niż w standardowych egzaminach dyplomowych, które mogą ale nie muszą zawierać prezentację pracy. Niemniej jednak zarówno sama formuła jak i dokumentacja jej towarzysząca świadczą o wadze, jaką przypisuje się końcowej weryfikacji efektów kształcenia. Dokumentacja dyplomowania oraz stosowne regulaminy również potwierdzają przejrzystość weryfikacji zakładanych celów. Egzaminy dyplomowe są starannie udokumentowane w protokołach. Odbywają się zgodnie z opracowanym szczegółowo regulaminem. Efekty kształcenia, sylabusy, treści kształcenia oraz szczegółowe zasady dyplomowania opublikowane są na stronie internetowej. Opisy efektów kształcenia, a także opis systemu ich oceny i weryfikacji jest upubliczniony. Uczelnia zapewnia swoim studentom dostęp do baz danych, tj. do wybranych katalogów informacyjnych, które zawierają dane odnoszące się do koncepcji kształcenia, procesu kształcenia, planu zajęć, informacji dotyczących zmian w organizacji toku studiów, harmonogramów sesji egzaminacyjnych, nazwisk osób prowadzących poszczególne przedmioty, informacji o terminach konsultacjach, ofercie dydaktycznej uczelni itp. W tym celu w Wyższej Szkole Humanitas wdrożony został system „Wirtualna Uczelnia”.

Na studiach stacjonarnych i niestacjonarnych główny odsiew studentów ma miejsce po pierwszym semestrze. W latach 2010-2013 oscylował on między 42% – 47%. Przyczyny są następujące: słabe przygotowanie studentów (niska znajomość języka) i nie radzenie sobie z wymaganiami, jakie stawiane są studentom; rozminięcie oczekiwań studentów z realizowanym programem studiów (często nie rozróżniają nauki języka od nauki o języku); przyczyny finansowe i rodzinne, które uniemożliwiają kontynuację studiów.

- *Ocena czy jednostka stosuje przejrzysty system oceny efektów kształcenia i możliwości weryfikacji zakładanych celów i czy system ten jest powszechnie dostępny, Ocena czy system obejmuje wszystkie kategorie efektów kształcenia (wiedza, umiejętności, kompetencje społeczne) i przewiduje właściwe dla nich sposoby weryfikacji oraz umożliwia zmierzenie i ocenę efektów kształcenia na poszczególnych jego etapach ze szczególnym uwzględnieniem procesu dyplomowania, a także czy wymagania są wystandaryzowane. Ocena uwzględnia również przyczyny i skalę odsiewu oraz stopień dostępności informacji na temat stosowanego systemu oceny. W przypadku prowadzenia kształcenia na odległość ocena czy weryfikacja uzyskanych efektów kształcenia prowadzona jest na bieżąco tj. co najmniej z równą częstotliwością jak na studiach prowadzonych w uczelni w sposób tradycyjny i pozwala na ich porównanie z zakładanymi efektami kształcenia, oraz czy zaliczenia i egzaminy kończące zajęcia dydaktyczne z przedmiotu są prowadzone w siedzibie uczelni .*

4) jednostka monitoruje kariery absolwentów na rynku pracy, a uzyskane wyniki wykorzystuje w celu doskonalenia jakości procesu kształcenia.

Monitorowanie karier absolwentów prowadzi Centrum Karier WSH i realizowane jest poprzez przeprowadzanie regularnych badań empirycznych dwojakiego rodzaju: badań z wykorzystaniem ankiety elektronicznej dostępnej w serwisie internetowym uczelni oraz badania z wykorzystaniem metody wywiadu pogłębionego. Zaproszenie do udziału w badaniach z wykorzystaniem ankiety elektronicznej rozsyłane jest do wszystkich absolwentów kierunku w roku ukończeniu studiów, a następnie po trzech i pięciu latach. Zaproszenie to zawiera odnośnik do ankiety. Z kolei zaproszenie do udziału w badaniu z wykorzystaniem metody wywiadu pogłębionego rozsyłane jest do losowo wybranych absolwentów kierunku po trzech i pięciu latach od ukończenia studiów. Wnioski z badań przekazywane są w formie raportu Instytutowemu Zespołowi ds. Jakości Kształcenia i wykorzystywane przy konstruowaniu planów i programów studiów.

- *Ocena monitorowania przez jednostkę karier absolwentów na rynku pracy oraz wykorzystania uzyskanych wyników w doskonaleniu jakości procesu kształcenia. procedur i mechanizmów umożliwiających badanie losów (karier) absolwentów oraz dostosowanie efektów kształcenia do oczekiwań absolwentów ocenianego kierunku studiów i otoczenia społeczno-gospodarczego (w tym rynku pracy), a także stopnia zaangażowania (wpływu) przedstawicieli tych interesariuszy na kształtowanie struktury efektów kształcenia. Analiza efektywności działalności prowadzonej przez uczelnię/jednostkę w tym zakresie.*

W przypadku, gdy przeprowadzana jest kolejna ocena jakości kształcenia na danym kierunku studiów należy ocenić dokonane zmiany, odnieść się do stopnia realizacji zaleceń, jeśli poprzednio były sformułowane, lub efektów działań naprawczych, a także ocenić proces rozwoju kierunku.

Załącznik nr 4 Ocena losowo wybranych prac etapowych oraz dyplomowych

Podczas wizyty ZO PKA udostępnione prace etapowe, testy, oraz egzaminy potwierdzają precyzyjność i klarowność ocen na wszystkich etapach kształcenia. Analiza prac etapowych pokazała, że system etapowej weryfikacji efektów kształcenia funkcjonuje właściwie

Analiza prac dyplomowych przeprowadzona podczas wizyty ZO PKA wykazała, że proces dyplomowania przebiega prawidłowo; w większości prace dyplomowe prowadzone są w odpowiedni sposób, dobór obsady seminariów oraz tematyki jest właściwy. Zdarzają się przypadki prac pisanych pod opieką promotorów nie będących anglistami, co wpływa niekorzystnie na jakość prac od strony językowej. Sposób oceniania jest odpowiedni. Tematyka prac zgodna jest z programem kierunku i efektami kształcenia, ale nie zawsze ze specjalnością. Zakres prac jest poprawnie ustawiony. Prace dyplomowe są w większości kompilacyjne, opierają się na analizach czerpanych z literatury przedmiotu. Na ogół części analityczne są ubogie. Pod względem formalnym prace są poprawne, nie budzą zastrzeżeń. Poprawny jest też formularz oceny prac dyplomowych. Prace są oceniane adekwatnie, recenzje są rzetelne. Prace spełniające wymogi w stopniu minimalnym oceniono na oceny dostateczne. Prace ocenione na oceny bardzo dobre zasługują na takie wysokie oceny. Prace dyplomowe są poprawne od strony warsztatowej, kryteria oceny uwzględniają dość wysokie wymagania co do objętości prac.

Ocena końcowa 2 kryterium ogólnego⁴ w pełni

Syntetyczna ocena opisowa stopnia spełnienia kryteriów szczegółowych

1) Na kierunku filologia angielska opracowano i wdrożono efekty kształcenia zgodnie z wymogami KRK oraz koncepcją rozwoju kierunku. Zakładane efekty kształcenia zostały sformułowane dla kierunku o profilu praktycznym w obszarze nauk humanistycznych. Realizowany program kształcenia odpowiada specyfice kierunku, w 3 specjalnościach. Umożliwia on zdobycie wiedzy oraz umiejętności poszukiwanych na rynku pracy.

2) Efekty kształcenia przedstawione w raporcie samooceny zostały sformułowane w sposób zrozumiały i sprawdzalny. Dotyczą 3 różnych specjalności. Odpowiadają one obecnie odbywającemu się procesowi kształcenia, a ich realizacja jest możliwa. Zaleca się zwiększenie wymiaru praktyk zawodowych.

3) System weryfikacji efektów kształcenia jest obiektywny i powszechnie znany studentom. Formy weryfikacji są dostosowane do rodzaju zajęć oraz zakładanych efektów kształcenia.

4) Jednostka monitoruje losy absolwentów.

3. Program studiów umożliwia osiągnięcie zakładanych efektów kształcenia

- 1) Realizowany program kształcenia umożliwia studentom osiągnięcie każdego z zakładanych celów i efektów kształcenia oraz uzyskanie zakładanej struktury kwalifikacji absolwenta,

Sylwetka absolwenta zakłada, że ma on wpojony nawyk dalszego samokształcenia i jest przygotowany do podjęcia studiów II stopnia, do pracy w szkole, zawodu tłumacza, wydawcy, organizatora i propagatora kultury, może ubiegać się o zatrudnienie w dyplomacji, instytucjach samorządu lokalnego, mediach i turystyce, a także czasopismach i mediach elektronicznych. Dysponuje także podstawowymi pojęciami z dziedziny ekonomii i przedsiębiorczości (w języku angielskim), rozumie podstawowe mechanizmy w dziedzinach zarządzania, marketingu, reklamy i public relations, posiada umiejętność tłumaczenia tekstów ekonomicznych i technicznych. Podczas praktyk zawodowych sprawdza możliwości wykorzystywania zdobytej wiedzy.

W opinii ZO PKA programy kształcenia na poszczególnych specjalnościach umożliwiają osiągnięcie każdego z zakładanych celów i efektów kształcenia oraz uzyskanie zakładanej struktury kwalifikacji absolwenta. Wszystkie elementy struktury kwalifikacji absolwenta znajdują się w ofercie dydaktycznej, a interdyscyplinarność programów zapewnia przyszłym absolwentom elastyczność i łatwą adaptowalność do zmieniających się wymogów rynku pracy. Strategia kształcenia i rozwoju na Wydziale Humanistycznym skierowana jest na otwartość, interdyscyplinarność i zrozumienie wielokulturowości oraz wykorzystanie najnowszych technologii w zdobywaniu wiedzy i jej wykorzystaniu (techniki multimedialne, korzystanie z korpusu, platforma Moodle). Realizowany program kształcenia potencjalnie umożliwia studentom osiągnięcie celów i efektów, choć znikoma liczba studentów i stosunkowo niski poziom wiedzy i umiejętności kandydatów na początku programu poddaje w wątpliwość, czy takie osiągnięcia są realne, mimo potencjału jaki daje program. Duży odsetek studentów po pierwszym semestrze potwierdza, że efekty są osiągalne tylko przy określonym poziomie przyjętych kandydatów. Moduły realizowane na kierunku *filologia angielska* w Wyższej Szkole Humanitas wykraczają poza standardową ofertę dydaktyczną na podobnych kierunkach studiów i są zgodne z zakładaną strukturą kwalifikacji absolwenta. Według oceny ZO PKA sekwencja przedmiotów, podział na poszczególne moduły jest prawidłowy. Na pierwszych latach studiów dominują przedmioty praktyczne i ogólne, a na kolejnych przedmioty oferujące bardziej specjalistyczną wiedzę i umiejętności oraz przedmioty kończące się pisaniem pracy dyplomowej. Punkty ECTS są dobrze przypisane do przedmiotów, ustala się je w zależności od czasu poświęcanego przez studentów na zaliczenie danego przedmiotu. W programach i sylabusach uwzględnione są również kompetencje społeczne, sprawdzane na ogół poprzez obserwacje prac zespołowych w grupie, monitorowanie dyskusji i rejestrowanie aktywności studentów na zajęciach.

Zastrzeżenia budzi oferta przedmiotów do wyboru; wybór dotyczy wyboru specjalności, wyboru promotora pracy dyplomowej oraz przedmiotów ogólnych. Natomiast trudno jest się doszukać możliwości wyboru zajęć w ramach wybranej specjalności. Oferta do wyboru jest więc w głównej mierze ograniczona do wyboru specjalności. Tak zawężona interpretacja przedmiotów do wyboru jest jednak poniekąd zrozumiała i uzasadniona wobec małej liczby studentów.

Proces kształcenia umożliwia studentom odbywanie zajęć dydaktycznych w formie wykładów, ćwiczeń, zajęć o charakterze warsztatowym (co jest podkreślane w raporcie samooceny jako dominująca forma zajęć o charakterze praktycznym), seminariów oraz praktyk zawodowych, w tym również nauczycielskich.

Rozwiązania w zakresie indywidualizacji procesu kształcenia na kierunku filologia angielska w Wyższej Szkole Humanitas przyjęte zostały zarówno w Regulaminie Studiów jak i w Wewnętrznym Systemie Zapewnienia Wysokiej Jakości Kształcenia w Wyższej Szkole Humanitas.

Studenci filologii angielskiej są uprawnieni do realizacji procesu kształcenia w ramach Indywidualnej Organizacji Studiów. Ta forma kształcenia adresowana jest w pierwszej kolejności do osób, które studiuje równolegle w innych uczelniach lub na innych kierunkach, do studentów z orzeczoną niepełnosprawnością, do studentów wychowujących dziecko oraz do studentów wskazujących inne ważne przyczyny o charakterze losowym. Zasady organizacji kształcenia w ramach Indywidualnej Organizacji Studiów szczegółowo określa Regulamin Studiów. Uczelnia podejmuje działania mające na celu stworzenie warunków sprzyjających wyrównywaniu szans osób niepełnosprawnych przez kształcenie oraz rehabilitację zawodową. Stwarza im możliwości ubiegania się o dostosowanie form zaliczeń i egzaminów do ich możliwości. Dotyczy to także organizacji praktyk.

Innym środkiem indywidualizacji procesu kształcenia na kierunku filologia angielska w Wyższej Szkole Humanitas jest możliwość odbycia studiów według indywidualnego planu studiów i programu nauczania (i.t.s.). Studia takie polegają na rozszerzeniu wiedzy w ramach studiowanej specjalności (łączenie specjalności w obrębie kierunku filologia angielska) oraz udziale studenta w pracach naukowo – badawczych, rozwojowych i wdrożeniowych. Studia odbywane według i.t.s. mogą prowadzić do skrócenia okresu studiów, natomiast nie mogą być wydłużone. O zakwalifikowaniu na studia według i.t.s. decyduje dziekan przy uwzględnieniu postępów w studiowaniu, zainteresowania i zdolności studenta. O i.t.s. może ubiegać się student, który ukończył pierwszy rok studiów. Dla studenta, który uzyskał zgodę na studiowanie według i.t.s. dziekan wyznacza opiekuna naukowego, z uwzględnieniem propozycji studenta. Opiekunem naukowym może być osoba ze stopniem naukowym co najmniej doktora.

System organizacji i kontroli praktyk, ich zaliczania i oceny jest prawidłowy. Jak wspomniano wyżej, wymiar praktyk niepedagogicznych jest niewystarczający. Dzięki starannej dokumentacji, opiekun praktyk ma możliwość rzetelnej oceny, czy studenci spełnili wymagania konieczne do zaliczenia praktyk.

Biorąc pod uwagę powyżej omówione elementy procesu kształcenia, takie jak sekwencja przedmiotów, formy zajęć, wymagania, weryfikacja efektów, nacisk na kreatywność oraz uwzględnianie potrzeb studentów, można jednoznacznie stwierdzić, że proces kształcenia na kierunku filologia angielska jest zorganizowany prawidłowo, jest przemyślany, spójny i wychodzący naprzeciw oczekiwaniom studentów, jest elastyczny wobec wymagań środowiska zewnętrznego. Wynika to z raportu samooceny i zostało potwierdzone podczas wizyty ZO PKA.

- *Ocena czy realizowany program kształcenia umożliwia osiągnięcie każdego z zakładanych celów i efektów kształcenia, a także uzyskanie zakładanej struktury kwalifikacji absolwenta. W przypadku kształcenia nauczycieli oraz kierunków, dla których określone zostały standardy kształcenia – również ocena spełnienia wymagań odpowiednich standardów;*

- *Ocena czasu trwania kształcenia, prawidłowości doboru treści kształcenia, form zajęć dydaktycznych i metod kształcenia w celu osiągnięcia efektów kształcenia określonych dla każdego przedmiotu/modułu, w tym modułu przedmiotów do wyboru, danego poziomu kwalifikacji. W przypadku wykorzystywania metod i technik kształcenia na odległość ocena czy kształcenie, którego celem jest zdobycie umiejętności praktycznych, odbywa się w warunkach rzeczywistych, z bezpośrednim udziałem nauczycieli akademickich i studentów;*
- *ocena zgodności przyjętej punktacji ECTS z przepisami ustalającymi podstawowe wymagania w tym zakresie, w przypadku kształcenia nauczycieli i kierunków, dla których ustalono standardy kształcenia – również zgodności z odpowiednimi standardami;*
- *Ocena prawidłowości sekwencji przedmiotów i modułów określonej w planie i programie studiów;*
- *Ocena spójności programu i wymiaru praktyk studenckich, terminu ich realizacji oraz doboru miejsc, w których się odbywają, z celami i efektami kształcenia określonymi dla tych praktyk. Ocena czy system kontroli i zaliczania praktyk uwzględnia możliwość nabycia przez studenta umiejętności praktycznych;*
- *Ocena organizacji procesu kształcenia realizowanego w ramach poszczególnych form kształcenia przewidzianych dla danego kierunku, poziomu i profilu studiów w kontekście możliwości osiągnięcia zakładanych celów i efektów kształcenia. Prawidłowość organizacji kształcenia w ZOD, jeżeli taki ośrodek funkcjonuje w ramach jednostki. Ocena prawidłowości doboru form realizacji zajęć dydaktycznych z przedmiotów tworzących moduł praktyczny (zajęcia praktyczne, w tym w środowisku pracy) do założonych efektów kształcenia;*
- *Ocena możliwości indywidualizacji procesu kształcenia studentów wybitnie uzdolnionych, studentów niepełnosprawnych;*

2) Zakładane efekty kształcenia, treści programowe, formy zajęć oraz stosowane metody dydaktyczne tworzą spójną całość.

Programy studiów spełniają wymogi bez zastrzeżeń i tworzą spójną całość. Treści zajęć poszczególnych przedmiotów korespondują z efektami kształcenia dla kierunku, przy czym sylabusy zawierają szczegółowe efekty kształcenia dla poszczególnych przedmiotów. Stosowane formy zajęć to przede wszystkim ćwiczenia, konwersatoria, zajęcia o charakterze warsztatowym wykłady, seminaria i proseminaria. Wszystkie te formy są odpowiednio wkomponowane w program studiów, przedmioty pojawiają się w prawidłowej kolejności. Formy zajęć oraz stosowane metody dydaktyczne tworzą spójną całość, nie budzą zastrzeżeń. Praktyki pedagogiczne nie budzą zastrzeżeń, natomiast wymiar praktyk niepedagogicznych jest niewystarczający, choć ich forma odpowiada zakładanym celom oraz umożliwia studentom wykorzystanie zdobytych umiejętności w praktyce. Ocena praktyk jest rzetelna.

- *Ocena czy zakładane efekty kształcenia, treści programowe, formy i metody dydaktyczne tworzą spójną całość;*

w przypadku, gdy przeprowadzana jest kolejna ocena jakości kształcenia na danym kierunku studiów należy ocenić dokonane zmiany i ich efekty, odnieść się do stopnia realizacji sformułowanych poprzednio zaleceń, lub efektów działań naprawczych, a także ocenić proces zmian programu studiów w aspekcie rozwoju kierunku.

Ocena końcowa 3 kryterium ogólnego⁴ w pełni

Syntetyczna ocena opisowa stopnia spełnienia kryteriów szczegółowych

1) Biorąc pod uwagę elementy procesu kształcenia takie jak sekwencja przedmiotów, formy zajęć, wymagania, weryfikacja efektów, nacisk na kreatywność oraz uwzględnianie potrzeb studentów, można jednoznacznie stwierdzić, że proces kształcenia na kierunku filologia angielska jest zorganizowany prawidłowo, jest spójny elastyczny wobec wymagań środowiska zewnętrznego oraz umożliwia realizację założonych efektów kształcenia.

2) Programy studiów spełniają wymogi bez zastrzeżeń i tworzą spójną całość. Treści zajęć korespondują z efektami kształcenia dla kierunku, formy zajęć oraz stosowane metody dydaktyczne tworzą spójną całość, nie budzą zastrzeżeń. Praktyki pedagogiczne nie budzą zastrzeżeń, natomiast wymiar praktyk niepedagogicznych jest niewystarczający, choć ich forma odpowiada zakładanym celom oraz umożliwia studentom wykorzystanie zdobytych umiejętności w praktyce. Ocena praktyk jest rzetelna.

4. Liczba i jakość kadry dydaktycznej a możliwość zagwarantowania realizacji celów edukacyjnych programu studiów

1) Liczba pracowników naukowo-dydaktycznych i struktura ich kwalifikacji umożliwiają osiągnięcie założonych celów kształcenia i efektów realizacji danego programu,

Analiza struktury kwalifikacji kadry dydaktycznej prowadzącej zajęcia na ocenianym kierunku studiów (zarówno tej w minimum kadrowym, jak i spoza minimum) pozwala stwierdzić, iż daje ona możliwości osiągnięcia zakładanych celów i efektów kształcenia. Uczelnia zatrudnia uznanych anglistów oraz specjalistów z dziedzin i dyscyplin pokrewnych (polonistyka). Ich wiedza i umiejętności z pewnością przyczyniają się do wysokiego poziomu kształcenia na ocenianym kierunku.

Ocena czy liczba pracowników naukowo – dydaktycznych i struktura ich kwalifikacji umożliwią osiągnięcie założonych celów i efektów realizacji danego programu

(Załącznik nr 5 Nauczyciele akademicy realizujący zajęcia dydaktyczne na ocenianym kierunku studiów, w tym stanowiący minimum kadrowe. Cz. I. Nauczyciele akademicy stanowiący minimum kadrowe. Cz. II. Pozostali nauczyciele akademicy);

2) dorobek naukowy i kwalifikacje dydaktyczne kadry, zwłaszcza tworzącej minimum kadrowe, są adekwatne do realizowanego programu i zakładanych efektów kształcenia; na kierunkach o profilu praktycznym w procesie kształcenia uczestniczą nauczyciele z doświadczeniem praktycznym, związanym z danym kierunkiem studiów,

Zgodnie z wymaganiem § 12 ust. 2 rozporządzenia Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 5 października 2011 r. w sprawie warunków prowadzenia studiów na określonym kierunku i poziomie kształcenia (Dz. U. Nr 243, poz. 1445 z późn. zm.), „Nauczyciel akademicki może być zaliczony do minimum kadrowego określonego kierunku studiów o profilu praktycznym, jeżeli posiada dorobek w obszarze wiedzy, odpowiadającym obszarowi

kształcenia, wskazanemu dla tego kierunku studiów, w zakresie jednej z dyscyplin naukowych lub artystycznych, do których odnoszą się efekty kształcenia dla tego kierunku lub posiada doświadczenie zawodowe zdobyte poza uczelnią, związane z umiejętnościami wskazanymi w opisie efektów kształcenia dla tego kierunku studiów.”

Zgodnie z § 14 ust. 2 powyższego rozporządzenia, tj.: „Minimum kadrowe dla studiów pierwszego stopnia na kierunku studiów związanym z kształceniem w zakresie języków obcych stanowi co najmniej sześciu nauczycieli akademickich posiadających dorobek naukowy w zakresie dyscypliny naukowej związanej z efektami kształcenia określonymi dla tego kierunku, w tym co najmniej dwóch samodzielnych nauczycieli akademickich oraz co najmniej czterech nauczycieli akademickich posiadających stopień naukowy doktora, z tym że: jak wskazuje § 14 ust. 2 pkt 1 spośród tych osób co najmniej jeden samodzielny nauczyciel akademicki i co najmniej dwóch nauczycieli akademickich posiadających stopień naukowy doktora powinny specjalizować się w zakresie języka obcego, który jest przedmiotem studiów.

Zostały spełnione wymagania § 13 pkt. 1 wyżej wspomnianego rozporządzenia, tj.: „Do minimum kadrowego, są wliczani nauczyciele akademicy zatrudnieni w uczelni na podstawie mianowania albo umowy o pracę, w pełnym wymiarze czasu pracy, nie krócej niż od początku semestru studiów.” a także nauczyciele akademicy stanowiący minimum kadrowe spełniają (za wyjątkiem jednej osoby) wymóg § 13 pkt. 3, tj.: „Nauczyciel akademicki może być wliczony do minimum kadrowego w danym roku akademickim, jeżeli osobiście prowadzi na danym kierunku studiów zajęcia dydaktyczne w wymiarze co najmniej 30 godzin zajęć dydaktycznych, w przypadku samodzielnych nauczycieli akademickich i co najmniej 60 godzin zajęć dydaktycznych, w przypadku nauczycieli akademickich posiadających stopień naukowy doktora lub tytuł zawodowy magistra”. Do minimum kadrowego nie zakwalifikowano jednego doktora z powodu niezgodnego z Rozporządzeniem Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 5.10.2011 (§ 13. 3) przydziału zajęć dydaktycznych (30 nie min. 60 godzin)

Uczelnia stosuje wzór oświadczenia o wyrażeniu zgody na wliczenie do minimum kadrowego, który pozwala na stwierdzenie, iż wszystkie osoby zgłoszone do minimum kadrowego spełniają warunki określone w **art. 112a** ustawy z dn. 27 lipca 2005 r. - Prawo o szkolnictwie wyższym (Dz. U. z 2012 r., poz. 572 i 742). Jedyne braki są w powyższym wzorze oświadczenia informacji o wszystkich minimach kadrowych, do których jest zaliczany nauczyciel akademicki. Oświadczenia zawierają informacje o stanowieniu minimum kadrowego jedynie w ocenianej Uczelni na ocenianym kierunku studiów.

W tezkach osobowych znajdują się dokumenty pozwalające na uznanie deklarowanych tytułów i stopni naukowych. Umowy o pracę zawierają wymagane prawem elementy.

Należy stwierdzić, że wymagania formalne odnośnie minimum kadrowego ocenianego kierunku, określone w wyżej wymienionym rozporządzeniu, zostały spełnione. Do minimum kadrowego zaliczono 4 osoby z tytułem profesorskim lub stopniem doktora habilitowanego oraz 2 ze stopniem doktora. Jak wspomniano powyżej nie zakwalifikowano jednej osoby ze stopniem doktora. Spośród wszystkich osób stanowiących minimum kadrowe pięcioro to angiści (troje pracowników samodzielnych naukowo oraz dwoje doktorów).

Uczelnia zatrudnia sprawdzonych nauczycieli akademickich, których wykształcenie i profil badawczy odpowiada efektom i treściom kształcenia przypisanym dla kierunku filologia angielska. Zasady obsady dydaktycznej nie budzą wątpliwości. Pracownicy naukowo-dydaktyczni prowadzą zajęcia dydaktyczne korespondujące z ich zainteresowaniami badawczymi i działalnością naukową.

W celu oceny stabilności minimum kadrowego ocenianego kierunku studiów dokonano analizy zaliczenia do tego minimum nauczycieli akademickich zatrudnionych w roku akademickim: 2010/2011 i 2011/2012 i 2012/2013. Nieprzerwanie przez wszystkie powyżej wskazane lata akademickie w grupie 4 samodzielnych nauczycieli akademickich 2 osoby są zatrudnione i zaliczone do minimum kadrowego ocenianego kierunku studiów, a w grupie 3 nauczycieli akademickich posiadających stopień naukowy doktora 2 osoby są zatrudnione i zaliczone do tego minimum przez Uczelnię. Na podstawie powyższych informacji stwierdzono, iż kadra ocenianego kierunku studiów jest mało stabilna. Ponadto stwierdzić należy, iż wszyscy pracownicy stanowiący minimum kadrowe to osoby zatrudnione w wizytowanej Uczelni jako drugim miejscem pracy. To także nie jest przesłanką do uznania kadry za stabilną, zatrudnienie poszczególnych nauczycieli naukowo-dydaktycznych wymaga bowiem corocznie zgody Rektora uczelni macierzystej.

Stosunek nauczycieli akademickich stanowiących minimum kadrowe a liczbą studentów kierunku spełnia wymagania § 17 pkt. 1 rozporządzenia Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 5 października 2011 r. w sprawie warunków prowadzenia studiów na określonym kierunku i poziomie kształcenia (Dz. U. Nr 243, poz.1445 z późn zm.). Wynosi 1:14 przy wymaganym 1:50. LICZBA STUDENTÓW – 99.

Wszystkie hospitowane zajęcia dydaktyczne zostały ocenione zdecydowanie pozytywnie. Były prowadzone na dobrym poziomie, choć stopień znajomości języka angielskiego przez studentów jest niski, ale prowadzący zajęcia wykonują wielki i skuteczny wysiłek aby go poprawić). Treści podejmowane na zajęciach odpowiadały tym zapisanym w sylabusach. Także zastosowane metody nauczania były właściwe i pozwalały na zaktywizowanie studentów.

- *ocena czy dorobek naukowy i kwalifikacje dydaktyczne kadry zwłaszcza tworzącej minimum kadrowe są adekwatne do realizowanego programu i zakładanych efektów kształcenia, oraz czy na kierunkach o profilu praktycznym w procesie kształcenia uczestniczą nauczyciele z doświadczeniem praktycznym, związanym z danym kierunkiem studiów. Jednoznaczna ocena spełnienia wymagań dotyczących minimum kadrowego dla ocenianego kierunku, poziomu i profilu kształcenia;*
- *ocena stabilności minimum kadrowego (częstotliwości zmian jego składu);*
- *ocena spełnienia wymagań dotyczących relacji między liczbą nauczycieli akademickich stanowiących minimum kadrowe a liczbą studentów ocenianego kierunku studiów;*
- *ocena prawidłowości obsady zajęć dydaktycznych z poszczególnych przedmiotów: ocena zgodności obszarów wiedzy, dziedzin nauki i sztuki oraz dyscyplin naukowych i artystycznych reprezentowanych przez poszczególnych nauczycieli akademickich (w przypadku profilu praktycznego - ich doświadczenia zawodowego), ze szczegółowymi efektami kształcenia dla poszczególnych przedmiotów/modułów. W przypadku prowadzenia kształcenia na odległość: ocena przygotowania nauczycieli akademickich do realizacji zajęć dydaktycznych w tej formie;*
- **Ogólna ocena hospitowanych zajęć dydaktycznych (Załącznik nr 6 - Informacja o hospitowanych zajęciach i ich ocena:)**

3) jednostka prowadzi politykę kadrową sprzyjającą podnoszeniu kwalifikacji i zapewnia pracownikom warunki rozwoju naukowego i dydaktycznego, w tym także przez wymianę z uczelniami i jednostkami naukowo-badawczymi w kraju i za granicą.

Dobór kadry dydaktycznej następuje przede wszystkim na podstawie dorobku naukowego. Podstawą doboru są więc kryteria merytoryczne. Pracownicy mają poczucie, że są przez władze wspierani w swym rozwoju naukowym. Trudno mówić o całkowicie właściwej polityce kadrowej, gdy na kierunku filologia angielska praktycznie wszyscy angliści zatrudnieni są na drugim etacie, ich podstawowym miejscem pracy jest bliski geograficznie Uniwersytet Śląski. Może to w przyszłości prowadzić do trudności w prowadzeniu dalszej stabilnej polityki kadrowej. Wszyscy pracownicy będący zatrudnieni na etacie pierwszym (np. polonista), którzy aktywnie prowadzą badania naukowe, otrzymują od władz Uczelni stosowne do potrzeb wsparcie w formie m.in. opublikowania wyników ich badań w wydawnictwie własnym lub dofinansowanie publikacji w wydawnictwie zewnętrznych. Pracownicy mogą ubiegać się także (i otrzymują) dofinansowanie wystąpień konferencyjnych. Uczelnia organizuje w swoim zakresie konferencje naukowe. Stosunkowo skromna jest współpraca naukowa z ośrodkami naukowymi krajowymi i zagranicznymi, choć znów z tego względu, że badania naukowe większości pracowników ocenianego kierunku nie afiliuje ich w WSH w Sosnowcu.

- *Ocena prowadzonej polityki kadrowej i jej spójności z założeniami rozwoju ocenianego kierunku studiów:*
 - *procedur i kryteriów doboru oraz weryfikacji nauczycieli akademickich prowadzących zajęcia dydaktyczne na ocenianym kierunku studiów, ich przejrzystości i upowszechnienia;*
 - *systemu wspierania rozwoju kadry naukowo-dydaktycznej, w tym poprzez zapewnienie warunków do rozwoju naukowego i umiejętności dydaktycznych (urlopy naukowe, stypendia, staże, wymianę z uczelniami i jednostkami naukowo-badawczymi w kraju i za granicą), oraz ocena jego efektywności;*
 - *opinie prezentowane przez nauczycieli akademickich podczas spotkania z zespołem oceniającym, perspektywy rozwoju kierunku i ograniczenia w kontekście misji i strategii;*

w przypadku kolejnej oceny jakości kształcenia na danym kierunku studiów należy ocenić zmiany, ich wpływ na osiągnięte efekty i jakość kształcenia, odnieść się do stopnia realizacji zaleceń sformułowanych poprzednio lub efektów działań naprawczych.

Ocena końcowa 4 kryterium ogólnego w pełni

Syntetyczna ocena opisowa stopnia spełnienia kryteriów szczegółowych

- 1) Kwalifikacji i liczebność kadry dydaktycznej na ocenianym kierunku studiów stwarzają możliwości do osiągnięcia zakładanych celów i efektów kształcenia.**
- 2) Minimum kadrowe jest spełnione, lecz nie w pełni stabilne. W skład minimum wchodzi jedynie osoby zatrudnione na drugim etacie.**
- 3) Polityka kadrowa prowadzona jest podobnie jak w wielu uczelniach niepublicznych, większość pracowników deklaruje inną uczelnię jako podstawowe miejsce pracy. Uczelnia zatrudnia sprawdzonych fachowców, w sposób odpowiedni do ich profilu naukowego powierza im prowadzenie zajęć dydaktycznych. Zaleca się prowadzenie takiej polityki kadrowej, by w niedalekiej przyszłości Uczelnia posiadała 'własnych' (nie drugoetatowych) pracowników.**

5. Infrastruktura dydaktyczna i naukowa, którą dysponuje jednostka a możliwość realizacji zakładanych efektów kształcenia oraz prowadzonych badań naukowych

Infrastruktura dydaktyczna, z której korzystają studenci kierunku filologia angielska Wyższej Szkoły Humanitas w Sosnowcu, odpowiada potrzebom studentów. Podczas spotkania z ZO PKA studenci pozytywnie ocenili stan sal dydaktycznych i stwierdzili, że spełniają one ich oczekiwania w zakresie realizacji efektów kształcenia. Sale są wyposażone w sprzęt elektroniczny, pozwalający na odtworzenie prezentacji multimedialnej.

Liczebność grup jest odpowiednio dostosowana do wielkości sal, w których odbywają się zajęcia.

Samorząd studencki potwierdził, iż na wniosek kierowany do władz administracyjnych Uczelni, sale są udostępniane na potrzeby studentów związane z ich rozwojem kulturowo-społecznym.

Studenci mogą korzystać z biblioteki uczelnianej, która jest w odczuciu studentów dobrze przygotowana do ich obsługi. Biblioteka posiada czytelnię, wraz z dostępem do internetu, z której studenci mogą korzystać w czasie, który odpowiada ich potrzebom. W katalogu bibliotecznym zastosowano udogodnienie dla studentów – elektroniczne wyszukiwanie haseł w spisach treści poszczególnych pozycji, co jest zdaniem studentów niezwykle pomocne. Pracownicy biblioteki są bardzo zaangażowana w pozyskiwanie literatury przedmiotu dla czytelników. Zasoby biblioteczne należy ocenić jako nie do końca odpowiadające wymogom w szczególności przygotowywania prac dyplomowych. Osoby odpowiedzialne za prowadzenie kierunku wyjaśniały, że studenci mogą korzystać (i korzystają) z zasobów bibliecznych położonego nieopodal Uniwersytetu Śląskiego, jednak należy zalecić władzom Uczelni większą troskę o jakość zbiorów anglistycznych, w szczególności literaturoznawczych.

W budynku Uczelni, dobrze skomunikowanym z innymi częściami miasta, znajduje się stołówka – pozytywnie oceniona przez studentów, a także miejsca dla spokojnej pracy studentów.

Uczelnia wyposażona też jest w infrastrukturę i sprzęt niezbędny dla osób niepełnosprawnych: windę - platformę przyschodową z kasetą przywoławczą; w czytelni WSH niedowidzący studenci mogą korzystać z dużych monitorów oraz lup powiększających, studenci niepełnosprawni mają do dyspozycji wiele audiobooków a także bazę IBUK, mogą wypożyczać dyktafony, w celu rejestrowania treści przekazywanych podczas zajęć wykładowych i ćwiczeniowych; na parterze oraz II i III piętrze budynku Uczelni umieszczono telewizory LED 55 cali marki Phillips, dzięki którym studenci mogą wygodnie sprawdzić godziny oraz miejsce aktualnie odbywających się zajęć, w salach wykładowych zainstalowano duże ekrany rozwijane ułatwiające studentom niedowidzącym odczytywanie treści prezentowanych podczas zajęć. W najbliższym czasie planowane są działania polegające na likwidacji barier uniemożliwiających osobom słabosłyszącym i niesłyszącym udział w życiu społeczności akademickiej. Działania te zmierzają do stworzenia w Uczelni systemu działających pętli indukcyjnych wspomagających słuch.

Oferta miejsc odbywania praktyki zawodowej jest szeroka i w sposób pełny koresponduje z efektami i programem kształcenia.

- *ocena stopnia dostosowania bazy dydaktycznej służącej realizacji procesu kształcenia na ocenianym kierunku studiów do możliwości osiągnięcia deklarowanych efektów kształcenia, w szczególności zapewniania dostępu do infrastruktury niezbędnej z uwagi na specyfikę kierunku (sale wykładowe, pracownie i laboratoria specjalistyczne oraz ich wyposażenie, dostęp do komputerów, Internetu, specjalistycznego oprogramowania, specjalistycznych baz danych, niezbędnego księgozbioru, w tym udostępnionego przez inne biblioteki, także wirtualnie). W przypadku stwierdzenia*

braków w tym zakresie należy wskazać w jaki sposób braki te mają wpływ na jakość kształcenia oraz jakie efekty kształcenia nie zostaną osiągnięte;

- *ocena bazy instytucji, w których prowadzone są zajęcia praktyczne oraz prawidłowości doboru miejsc odbywania praktyk;*
- *ocena przystosowania infrastruktury dydaktycznej do potrzeb studentów niepełnosprawnych;*
- *w przypadku kolejnej oceny jakości kształcenia na danym kierunku studiów należy ocenić dokonane zmiany, odnieść się do stopnia realizacji zaleceń sformułowanych poprzednio, efektów działań naprawczych, a także ocenić wpływ zmian infrastruktury na możliwość osiągnięcia założonych efektów kształcenia i jego jakość.*

Ocena końcowa 5 kryterium ogólnego⁴ w pełni

Syntetyczna ocena opisowa stopnia spełnienia kryterium szczegółowego.....

Uczelnia zapewnia bazę materialną, niezbędną do osiągnięcia końcowych efektów kształcenia na ocenianym kierunku studiów, w tym uwzględniającą potrzeby osób niepełnosprawnych. Zaleca się poszerzenie anglistycznych zbiorów bibliotecznych.

6.Badania naukowe prowadzone przez jednostkę w zakresie obszaru/obszarów kształcenia, do którego został przyporządkowany oceniany kierunek studiów

Uczelnia nie ma – i nie musi mieć z zakresie filologii angielskiej (studia 1. stopnia) ukształtowanej koncepcji prowadzenia badań naukowych. Wśród licznych publikacji wydanych przez WSH w ostatnich latach odnaleźć można tylko jedną afiliowaną w Uczelni pozycję anglistyczną - *The Language of Political Correctness and Special Education Needs*. Sosnowiec, 2012. Pracownicy stanowiący minimum kadrowe są czynni naukowo, bardzo aktywnie upubliczniają wyniki swoich badań zarówno w formie wystąpień konferencyjnych jak i publikacji, trudno uznać to jednak za dorobek WSH w Sosnowcu. Dodać należy jednak, że efekty badań naukowych zatrudnionej kadry bardzo korzystnie wpływają na jakość procesu kształcenia. Niestety brak jest skutecznych działań wdrażających studentów filologii angielskiej do badań ich nauczycieli lub choćby działań popularnonaukowych. Nie funkcjonuje anglistyczne koło naukowe, studenci anglistyki nie uczestniczą naukowo również w działalności innych kół, wspomagają inne koła działaniami translatorskimi.

Ocena obligatoryjna jedynie dla studiów II stopnia i jednolitych magisterskich;

- *ocena wpływu prowadzonych w jednostce badań naukowych na realizowany proces dydaktyczny, w tym na kształtowanie programu kształcenia i indywidualizację nauczania, oraz ocena udziału studentów w badaniach naukowych i w prezentacji / publikacji ich wyników;*
- *ocena wpływu współpracy naukowej i badawczej z innymi uczelniami lub instytucjami z otoczenia gospodarczego i społecznego na proces dydaktyczny;*

w przypadku, gdy przeprowadzana jest kolejna ocena jakości kształcenia na danym kierunku studiów należy ocenić ewentualną zmianę stopnia oddziaływania prowadzonych badań naukowych na proces rozwoju kierunku.

Ocena końcowa 6 kryterium ogólnego⁴ nie dotyczy

Syntetyczna ocena opisowa stopnia spełnienia kryterium szczegółowego

Ponieważ Uczelnia nie prowadzi studiów II stopnia nie ma obowiązku prowadzenia badań naukowych. Jednak w jednostce wykorzystuje się wyniki badań pracowników w seminariach licencjackich, w organizacji konferencji naukowo oraz w działalności studenckiego koła naukowego. Pracownicy prezentują wyniki swych badań na konferencjach naukowych w kraju i za granicą. Brak angażowania studentów w działalność naukową.

Zespół Oceniający odstępuje od oceny tego kryterium.

7. Wsparcie studentów w procesie uczenia się zapewniane przez Uczelnię

- 1) Zasady i procedury rekrutacji studentów są przejrzyste, uwzględniają zasadę równych szans i zapewniają właściwą selekcję kandydatów na dany kierunek studiów;

Zasady rekrutacyjne są standardowe, opierają się na wynikach egzaminu dojrzałości. Zasady te nie dyskryminują żadnej grupy kandydatów, jednak z pewnością nie pozwalają na dobór kandydatów o odpowiedniej wiedzy i umiejętnościach. Potwierdzały to niskie umiejętności językowe studentów prezentowane na hospitowanych zajęciach. Potencjał dydaktyczny Instytutu jest odpowiedni dla liczby rekrutowanych studentów z zachowaniem troski o właściwą jakość kształcenia.

Na podstawie spotkania ZO PKA ze studentami należy stwierdzić, iż w odczuciu studentów zasady rekrutacji w ramach wizytowanego kierunku są dla nich obiektywne i przejrzyste. Przejrzystość zasad rekrutacji była szczególnie ważna dla studentów pochodzących z Ukrainy, stanowiących większość studentów stacjonarnych wizytowanego kierunku.

W ocenie studentów zasady rekrutacji i poziom wymagań umożliwiał przyjęcie na studia wszystkich kandydatów.

Studenci podkreślili, że zasady rekrutacji w żaden sposób nie zawierały klauzul dyskryminujących, co należy ocenić pozytywnie ze względu na dużą liczbę studentów spoza Unii Europejskiej.

W zakresie procesu rekrutacji studenci zagraniczni wskazali na szeroką pomoc administracji uczelnianej w zakresie przygotowania dokumentacji pozwalającej na stały pobyt w Polsce, a także na pomoc w uzyskaniu miejsc w uczelnianym domu studenckim.

Obecnie liczba przyjmowanych studentów na kierunek filologia angielska jest niska i charakteryzuje się tendencją spadkową, co stwierdzono na podstawie danych rekrutacyjnych przedstawionych przez władze Uczelni. Podczas spotkania studentów z ZO PKA wskazali oni, że ich zdaniem na kierunku mogłoby studiować więcej studentów – zwłaszcza z Ukrainy, na co Uczelnia jest przygotowana.

- *Ocena czy zasady rekrutacji umożliwiają dobór kandydatów posiadających wiedzę i umiejętności niezbędne do uzyskania w procesie kształcenia zakładanych efektów kształcenia. Ocena czy nie zawierają regulacji dyskryminujących określoną grupę kandydatów. Ocena zasad ustalania wielkości rekrutacji - uwzględnienie związku liczby rekrutowanych studentów z potencjałem dydaktycznym jednostki i jakością kształcenia;*
- *ocena prawidłowości określenia nakładu pracy i czasu niezbędnego do osiągnięcia zakładanych efektów kształcenia – ogólnych, specyficznych i szczegółowych (dla kierunku, poziomu kwalifikacji i profilu, modułu kształcenia);*

- 2) system oceny osiągnięć studentów jest zorientowany na proces uczenia się, zawiera standardowe wymagania i zapewnia przejrzystość oraz obiektywizm formułowania ocen;

Już podczas omawiania kryterium 3 wskazano na właściwość rozwiązań dotyczących weryfikacji efektów kształcenia oraz oceniania postępów w nauce studentów. ZO PKA uznaje ten system za standardowy i odpowiedni do stosowania w polskim szkolnictwie wyższym.

Podczas spotkania z ZO PKA studenci wymienili różne formy oceny ich osiągnięć, koncentrując się na końcowej formie zaliczenia przedmiotu. Obecni podczas spotkania studenci I roku nie spotkali się od początku swoich studiów z jakąkolwiek częściową formą weryfikacji i oceny ich osiągnięć, co sugeruje, że studenci nie są pobudzani do systematycznej pracy.

Studenci nie wskazywali na nie przejrzystość zasad i materiału koniecznego do zaliczenia przedmiotów.

Jako pozytywną praktykę występującą na wizytowanym kierunku należy wskazać przesyłanie studentom droga elektroniczną zagadnień egzaminacyjnych, a także wskazywanie literatury przedmiotu – niezależnie od zamieszczenia jej w sylabusie.

O tym w jaki sposób zostanie przeprowadzona ocena osiągnięć, studenci są informowani z odpowiednim wyprzedzeniem, a w ramach zajęć są przygotowani do konkretnej formy zaliczenia.

Skala oceniania jest w dużej mierze zależna od prowadzącego zajęcia. Regulamin studiów prezentuje jedynie skalę ocen, ale nie przypisuje poszczególnym ocenom wagi procentowej odpowiadającej wiedzy studenta w ocenianym zakresie. Studenci znają skalę ocen zawartą w Regulaminie studiów.

Jeżeli studenci są zainteresowani poszerzeniem wiedzy zdobytej w ramach zajęć prowadzący są bardzo otwarci na dodatkowe konsultacje – w ramach dyżurów, bądź po indywidualnym uzgodnieniu. W tym zakresie studenci bardzo pozytywnie odnieśli się do postawy prowadzących zajęcia.

Dyżury nauczycieli akademickich odbywają się zarówno w formie bezpośrednich konsultacji, jak też w formie on-line, którą studenci uznali dla siebie za najbardziej dogodną.

Sylabusy (karty przedmiotów) są opracowane według jednolitego wzoru przyjętego przez uczel. nię.

- *ocena czy system oceny osiągnięć studentów jest zorientowany na proces uczenia się, zapewnia przejrzystość i obiektywizm formułowania ocen, a wymagania w nim określone są wystandaryzowane;*

3) struktura i organizacja programu ocenianego kierunku studiów sprzyja krajowej i międzynarodowej mobilności studentów;

Specyfika ocenianego kierunku – filologia angielska pozwala na wyposażenie studenta w umiejętność praktycznego wykorzystania języka angielskiego na poziomie B2. Wybierana w przeważającej większości specjalność – język angielski w biznesie, pozwala studentom na komunikatywne porozumienie się, m.in. w ramach umożliwianych przez Uczelnię zagranicznych wyjazdów stypendialnych.

Część zajęć prowadzona jest w języku angielskim, co pozwala studentom na praktyczne wykorzystanie nabywanych umiejętności i wzmacnia ich poczucie pewności w zakresie wykorzystywania języka.

Studenci mają możliwość uczestnictwa w programach wymiany międzynarodowej, a przede wszystkim w programie Erasmus, o czym są już informowani na etapie rekrutacji. Studenci otrzymują w tym zakresie także pomoc bezpośrednio od osób zajmujących się współpracą Uczelni z zagranicą. W ramach wizytowanego kierunku nie odnotowano wymiany krajowej, np. w ramach programu MOST, jednak krajowa mobilność studencka jest pobudzana m.in.

poprzez możliwość wzięcia udziału w wyjazdach kół naukowych (jednak jak dotąd studenci anglistyki w takich działaniach właściwie nie uczestniczą). Część tego typu wyjazdów ma charakter naukowy.

W momencie wizytacji kierunku przez ZO PKA żaden student ocenianego kierunku nie przebywał na stypendium Erasmus, ani na żadnej innej wymianie, natomiast kilkoro studentów jest przygotowywanych do wyjazdu w zbliżającym się semestrze. Zarówno władze Uczelni jak i studenci wskazywali na brak woli studentów do korzystania z wymiany zagranicznej (najczęściej z powodów życiowych, rodzinnych) jako najpoważniejszej przeszkodzie w rozwijaniu współpracy międzynarodowej. ZO PKA zaleca intensyfikację działań promujących udział studentów w wymianie międzynarodowej. Jest ona niezbędna szczególnie w przypadku studiowania kierunku filologicznego.

W przypadku tak znikomej wymiany międzynarodowej trudno mówić o jej wpływie na możliwość przez studentów zakładanych efektów kształcenia.

W trakcie spotkania z ZO PKA studenci wskazali, że nie jest im znana tematyka punktów ECTS. Studenci nie zostali poinformowani o tym, gdzie mogą szukać informacji o systemie punktacji ECTS.

Rekomendowane jest informowanie studentów o celu i zasadach funkcjonowania systemu punktów ECTS.

- *ocena możliwości mobilności studentów stworzonych przez plan studiów i organizację procesu kształcenia na ocenianym kierunku. Ocena działań wspierających mobilność studentów, w tym związanych z popularyzacją wiedzy na temat systemu ECTS, kraju jak i za granicą;*
- *ocena wpływu współpracy międzynarodowej prowadzonej przez jednostkę na możliwość osiągnięcia zakładanych efektów kształcenia (wymiana studentów, udział studentów w badaniach realizowanych w ramach tej współpracy);*

- 4) system pomocy naukowej, dydaktycznej i materialnej sprzyja rozwojowi naukowemu, społecznemu i zawodowemu studentów oraz skutecznemu osiągnięciu założonych efektów kształcenia.

Instytut Filologii Wyższej Szkoły Humanitas w Sosnowcu w ramach wizytowanego kierunku oferuje różnorodny system pomocy naukowej, uwzględniający fakt że prowadzone są jedynie studia pierwszego stopnia. Studenci zainteresowani poszerzeniem wiedzy zdobywanej podczas zajęć mogą swobodnie zwrócić się do swoich prowadzących, którzy wskazują pomocną literaturę. Jako pozytywną praktykę studenci wskazywali częste przysyłanie materiałów dydaktycznych drogą elektroniczną, a także ocenioną przez studentów bardzo wysoko – dyspozycyjność on-line części prowadzących zajęcia.

Jeżeli studenci dostrzegają braki w swojej wiedzy, istnieje możliwość zorganizowania dodatkowych konsultacji. Zainteresowani studenci chętnie korzystają z takiej formy wsparcia, zwłaszcza jeżeli jest ona umożliwiana w formie on-line.

Uczelnia organizuje wydarzenia społeczno-kulturalne, mające na celu wsparcie rozwoju studentów. Spotkania z osobami świata kultury i nauki, są oceniane przez studentów pozytywnie, niejednokrotnie wskazywane przez nich jako czynnik przyciągający nowych studentów na studia w wizytowanej Uczelni.

Studenci mają możliwość realizacji swoich zainteresowań w ramach kół naukowych, wspieranych przez Uczelnię zarówno organizacyjnie, naukowo, jak i finansowo. Koła te są włączane w organizację przedsięwzięć społeczno-kulturalnych odbywających się na Uczelni. Ich członkowie mają także szansę uczestnictwa w konferencjach naukowych. W ramach kół

naukowych działają także studenci filologii angielskiej, świadcząc pomoc w zakresie tłumaczeń.

Studenci mają możliwość korzystania z sylabusów poszczególnych przedmiotów, które zostały zamieszczone w wewnętrznym systemie informatycznym Uczelni, do którego dostęp po zalogowaniu ma każdy student. Sylabusy zawierają informacje na temat zakładanych efektów kształcenia, formy oceny osiągnięć studenta, a także wskazanie literatury przedmiotu. Mimo, iż sylabusy zostały zamieszczone w systemie informatycznym Uczelni, studenci nie korzystają z nich i w większości nie wiedzą o ich istnieniu, a także sensie funkcjonowania.

W tym zakresie rekomenduje się podjęcie przez Uczelnię działań, które będą miały na celu zachęcenie studentów do korzystania z sylabusów i zapoznawania się z zakładanymi efektami kształcenia.

W zakresie dostępnych materiałów dydaktycznych studenci pozytywnie odnieśli się do księgozbioru uczelnianej biblioteki, który ich zdaniem w pełni pokrywa literaturę zamieszczoną w sylabusach.

Studenci mają możliwość korzystania nie tylko ze środków pomocy socjalnej, gwarantowanych ustawą, tj. stypendium rektora, naukowego, socjalnego oraz dla osób niepełnosprawnych, ale także mogą korzystać z dodatkowych form wsparcia finansowego, np. ulg w czesnym, oraz dotacji do komunikacji miejskiej. Tego typu rozwiązania zostały zawarte w uczelnianym Regulaminie pomocy materialnej, który był uzgadniany z samorządem studenckim – co zostało potwierdzone na podstawie dokumentacji przedstawionej przez władze Uczelni oraz opinii członków samorządu studenckiego. Sami studenci w ramach spotkania z ZO PKA wskazali, iż dodatkowe formy pomocy materialnej - uzależnione od średniej ocen, są bodźcem pobudzającym ich do uczenia się.

Studenci w trakcie spotkania z ZO PKA pozytywnie ocenili sposób przyznawania świadczeń pomocy materialnej, podkreślając terminowość wypłaty świadczeń przez Uczelnię. System ten jest dla nich przejrzysty, a w razie wątpliwości wszelkich niezbędnych informacji i pomocy w wypełnieniu i skompletowaniu dokumentów udzielają władze Uczelni.

Uczelnia podejmuje także liczne działania mające na celu podniesienie rozwoju kulturalnego studentów. W ramach współpracy z samorządem studenckim organizowane są m.in. juwenalia, a także inne cykliczne koncerty dla studentów.

Samorząd studencki działający w Wyższej Szkole Humanitas, w tym na kierunku filologia angielska, posiada własne pomieszczenie biurowe, które zostało wyposażone w niezbędne materiały. Samorząd studencki angażuje się w różnego rodzaju inicjatywy społeczno-kulturalne, zwłaszcza o zasięgu regionalnym. Zgodnie z zapewnieniami członków samorządu – Uczelnia udziela im niezbędnego wsparcia materialnego potrzebnego do prowadzenia tego typu działalności.

W trakcie spotkania z ZO PKA studenci wypowiadali się o swojej Uczelni przychylnie, wskazując na dobre funkcjonowanie administracji, bliskość szkoły od miejsca ich zamieszkania i dogodny dojazd. Jako element negatywny studenci wskazali głównie złą organizację zajęć (zajęcia tylko od czwartku do soboty), co uniemożliwia im podjęcie pracy zawodowej. ZO PKA podziela tę opinię, choć z innego powodu. Wydaje się, że rozłożenie zajęć dydaktycznych na pięć dni tygodnia (bez soboty w przypadku studiów stacjonarnych) dałoby studentom większą możliwość bardziej racjonalnego obciążenia związanych z nauką i prowadziło do większej systematyczności. System opieki dydaktycznej został przez studentów oceniony pozytywnie – wskazywali oni na otwarte podejście nauczycieli akademickich do studenckich problemów i na gotowość administracji do udzielenia pomocy we wszelkich kwestiach problematycznych. Studenci podawali przykłady pełnego dostępu i przychylności dziekanatu, który był im szczególnie pomocny w pierwszych dniach studiowania – informując między innymi o tym w jaki sposób poruszać się po wewnętrznej platformie informatycznej Uczelni.

Studenci pozytywnie ocenili działania uczelnianego Centrum Karier, które organizuje spotkania otwarte dla studentów całej Uczelni dot. konkretnych aspektów rynku pracy. Studenci otrzymują także wsparcie w postaci przedstawiania przez Centrum Karier ofert praktyk i staży.

- *ocena systemu opieki naukowej i dydaktycznej nad studentami ocenianego kierunku studiów, w tym wspomaganie studentów w procesie uczenia się: bez udziału nauczycieli akademickich oraz z wykorzystaniem technik i metod kształcenia na odległość;*
- *ocena kompletności informacji zawartych w programach poszczególnych przedmiotów (sylabusach) i ich przydatności studentom w procesie uczenia się. Ocena przydatności zalecanych materiałów dydaktycznych do realizacji zakładanych celów i efektów kształcenia;*
- *ocena mechanizmów motywujących studentów do osiągnięcia lepszych efektów kształcenia i ich skuteczności;*
- *ocena zakresu opieki materialnej i socjalnej oferowanej studentom ocenianego kierunku studiów. Ocena działalności uczelni/jednostki wspierającej rozwój zawodowy, kulturowy i społeczny studentów;*
- *opinie studentów prezentowane podczas spotkania z zespołem oceniającym, wskazywane przez nich mocne i słabe strony procesu kształcenia, poziom zadowolenia z systemu opieki naukowej, dydaktycznej, materialnej i socjalnej;*
- *ocena poziomu zadowolenia z systemu opieki naukowej, dydaktycznej, materialnej i socjalnej oraz sposobu rozstrzygania skarg i rozpatrywania wniosków zgłaszanych przez studentów;*
- *w przypadku, gdy przeprowadzana jest kolejna ocena jakości kształcenia na danym kierunku studiów należy ocenić dokonane zmiany, efekty działań naprawczych, odnieść się do stopnia realizacji zaleceń sformułowanych poprzednio.*

Ocena końcowa 7 kryterium ogólnego⁴ znacząco

Syntetyczna ocena opisowa stopnia spełnienia kryteriów szczegółowych

- 1) **Zasady rekrutacji są standardowe i przejrzyste, oceniane przez studentów jako odpowiednie i uwzględniające charakterystykę otoczenia lokalnego.**
- 2) **System oceny osiągnięć studentów został przez Uczelnię sformułowany, w sposób prawidłowy i przejrzysty. Studenci znają jego podstawowe zasady. A ci zainteresowani poszerzaniem swojej wiedzy mają taką możliwość, w ramach konsultacji z nauczycielami akademickimi.**
- 3) **Program studiów jest w zasadzie przygotowany do tego, by studenci mogli część studiów odbyć poza macierzystą Uczelnią, a sami studenci mają możliwość skorzystania z programów studenckiej wymiany międzynarodowej, jednak wymiana międzynarodowa jest minimalna. Brak jest wpływu wymiany międzynarodowej na możliwość uzyskania zakładanych efektów kształcenia. Studenci nie orientują się także jaki jest cel funkcjonowania systemu punktów ECTS, co również może być powodem ich małego zainteresowania wymianą międzynarodową.**
- 4) **Stosowany przez Uczelnię system opieki naukowej, dydaktycznej i socjalnej należy ocenić oceniony pozytywnie i odpowiada potrzebom studentów. Zastrzeżenia budzi organizacja zajęć dydaktycznych (czwartek – sobota), zbyt mała aktywność studentów (patrz punkt 8) w działaniach projakościowych.**

8. Jednostka rozwija wewnętrzny system zapewniania jakości zorientowany na osiągnięcie wysokiej kultury jakości kształcenia na ocenianym kierunku studiów.

- 1) Jednostka wypracowała przejrzystą strukturę zarządzania kierunkiem studiów oraz dokonuje systematycznej, kompleksowej oceny efektów kształcenia; wyniki tej oceny stanowią podstawę rewizji programu studiów oraz metod jego realizacji zorientowanej na doskonalenie jakości jego końcowych efektów,

Wewnętrzny System Zapewnienia Jakości Kształcenia w Uczelni funkcjonuje w oparciu o Uchwałę Senatu WSH nr S/09/2011 z dnia 20. 12. 2011 roku w sprawie zmian w wewnętrznym systemie zapewniania wysokiej jakości kształcenia w Wyższej Szkole Humanitas w Sosnowcu oraz aneksu – Uchwała Senatu WSH nr S/03/2012 z dnia 17. 07. 2012 r. w sprawie zmian w wewnętrznym systemie zapewniania wysokiej jakości kształcenia w Wyższej Szkole Humanitas w Sosnowcu. Organem odpowiedzialnym za prawidłowe funkcjonowanie powyższego Systemu jest m.in. Uczelniany Zespół ds. Jakości Kształcenia (na poziomie Uczelni), którego posiedzenia są protokołowane. Skład tego organu został zatwierdzony zarządzeniem Rektora WSH nr R/10/2011 z dnia 21. 12. 2011 roku. Zespół ten ma na celu m. in.: nadzorowanie i koordynację prac Wewnątrzinstytutowych Zespołów ds. Jakości Kształcenia, nadzorowanie prac Centrum Kształcenia Nauczycieli oraz formułowanie wniosków i rekomendacji dotyczących doskonalenia jakości kształcenia w Uczelni. Kolejno na poziomie Instytutu Filologii funkcjonuje Wewnątrzinstytutowy Zespół ds. Jakości Kształcenia, którego skład zatwierdzono zarządzeniem Rektora WSH nr R/11/2011 z dnia 21. 12. 2011 roku. Do zadań Wewnątrzinstytutowego Zespołu ds. Jakości Kształcenia należy projektowanie i realizacja działań mających na celu podnoszenie jakości kształcenia na poziomie Instytutu. W Uczelni również powołano Centrum Kształcenia Nauczycieli, do którego należy koordynacja działań w zakresie podnoszenia umiejętności dydaktycznych nauczycieli akademickich. Wyżej wymienione Centrum przede wszystkim organizuje szkolenia na temat nowoczesnych metod edukacji akademickiej (podczas wizytacji przedstawiono program zrealizowanych szkoleń w tym zakresie oraz sprawozdanie z działalności Centrum). Posiedzenia powyższych organów są protokołowane co pozwala na stwierdzenie iż sprawy które są rozpatrywane na posiedzenia należą do ich kompetencji.

Podczas wizytacji przedstawiono sprawozdanie z działalności Uczelnianego Zespołu ds. Jakości Kształcenia w roku akademickim 2012/2013, z którego wynika, iż przeprowadzono analizę pracy Uczelnianego Zespołu, przedstawiono spostrzeżenia Zespołów poszczególnych Zespołów Wewnątrzinstytutowych funkcjonujących w Uczelni. Kolejno na poziomie Instytutu Filologii opracowane zostało Sprawozdanie Wewnątrzinstytutowego Zespołu ds. Jakości Kształcenia w roku akademickim 2012/2013 za okres od 01. 10. 2012 r. do 30. 09. 2013 r., z którego wynika, iż przedmiotem prac tego Zespołu było np. dokonanie kompleksowej analizy planów i programów studiów kierunków prowadzonych w ramach Instytutu, analiza dokumentacji z przeprowadzonych hospitacji, zatwierdzanie tematów prac dyplomowych i kontrola ich jakości. Powyższe sprawozdanie, było również przedmiotem obrad Rady Wydziału - protokół Rady Wydziału Nauk Humanistycznych z dnia 30. 09. 2013 r. Są to działania, które uzyskały pozytywną ocenę ZO PKA.

. Do zadań Instytutowych Zespołów ds. Jakości Kształcenia należy:

- dokonywanie kompleksowej analizy planów i programów studiów kierunków prowadzonych w ramach danego Instytutu;

- zatwierdzanie tematów prac dyplomowych realizowanych w ramach danego Instytutu;
- kontrolowanie jakości prac dyplomowych, a w szczególności dokonywanie okresowych analiz prac dyplomowych;
- analizowanie dokumentacji z przeprowadzonych w Instytucie hospitacji zajęć dydaktycznych oraz formułowanie wniosków i zaleceń z tym związanych;
- dokonywanie oceny jakości i warunków prowadzenia zajęć dydaktycznych na kierunkach prowadzonych przez dany Instytut;
- dokonywanie oceny jakości obsługi administracyjnej studentów kierunków prowadzonych w danym Instytucie;
- opracowywanie pytań na egzamin dyplomowy dla studentów kierunków prowadzonych w danym Instytucie;
- sprawowanie nadzoru nad realizacją w danym Instytucie procedur związanych z zapewnianiem wysokiej jakości kształcenia;
- prowadzenie dokumentacji związanej z realizacją w danym Instytucie procedur związanych z zapewnianiem wysokiej jakości kształcenia;
- przygotowywanie na zlecenie władz uczelni raportów i analiz dotyczących problematyki jakości kształcenia;
- udzielanie nauczycielom akademickim pomocy i wsparcia w zakresie realizacji procedur związanych z zapewnianiem wysokiej jakości kształcenia.

Instytutowy Zespół ds. Jakości Kształcenia, działający w ramach Instytutu Filologii WSH, powołał - zgodnie z przepisami Wewnętrznego Systemu Zapewniania Jakości Kształcenia - Radę Konsultacyjną ds. Kształcenia i Współpracy z Otoczeniem Gospodarczym, działającą przy Zespole. Rada Konsultacyjna ds. Kształcenia i Współpracy z Otoczeniem Gospodarczym działa jako ciało konsultacyjno-doradcze, służące wsparciem i pomocą kierownictwu Instytutu oraz Instytutowemu Zespołowi ds. Jakości Kształcenia w kwestiach związanych z doskonaleniem programów kształcenia zgodnie z potrzebami otoczenia społeczno-gospodarczego. Instytutowy Zespół ds. Jakości Kształcenia jest zobowiązany przynajmniej raz w roku dokonać kompleksowej analizy planów i programów studiów kierunków prowadzonych w ramach danego Instytutu. Do jego zadań należy stałe monitorowanie procesu kształcenia, kontrola jakości prac dyplomowych, analiza programów, analiza ankiet studenckich, różnorodne hospitacje zajęć dydaktycznych. Udostępniono, między innymi, dokumentację związaną z kontrolą prac dyplomowych, która potwierdza rzetelność i trafność tej kontroli. Ocena losowo wybranych prac dyplomowych potwierdziła oceny prac dyplomowych dokonane przez ZO PKA.

W Uczelni funkcjonują następujące dokumenty pozwalające ocenić wiele aspektów związanych z kształceniem: kwestionariusz oceny zajęć dydaktycznych przez studenta, kwestionariusz oceny funkcjonowania administracji uczelni, ankieta absolwenta.

ZO PKA zdecydowanie pozytywnie ocenia działania struktur w obrębie WSZJK dążących do zapewnienia właściwej jakości kształcenia na kierunku filologia angielska. System obejmuje swym działaniem te elementy, które zmierzają do analizy efektów kształcenia, programu, sposobu jego realizacji. Uznać można go więc za system kompleksowy.

- *Ocena działań zmierzających do zapewnienia wysokiej jakości kształcenia na ocenianym kierunku studiów. Ocena przejrzystości struktury zarządzania procesem dydaktycznym na ocenianym kierunku studiów, a także systematyczności i kompleksowości przeprowadzanych ocen i analiz osiągniętych efektów kształcenia,*

stanowiących podstawę doskonalenia programu kształcenia tj. efektów kształcenia, programu studiów oraz metod jego realizacji;

- *ocena efektywności systemu zapewnienia jakości kształcenia w zakresie analizy efektów kształcenia i mechanizmów służących monitorowaniu i doskonaleniu programu kształcenia, Ocena przydatności tego systemu do badania zgodności programu kształcenia na danym kierunku studiów i metod jego realizacji z założonymi (lub wzorcowymi) efektami kształcenia albo ze standardami kształcenia a także oczekiwań rynku pracy. Ocena jego dotychczasowej skuteczności w diagnozowaniu słabych stron programu kształcenia;*
- *ocena systemu upowszechniania informacji dotyczących wyników monitorowania jakości procesu kształcenia i uzyskiwanych efektów kształcenia, oraz wprowadzanych zmian;*

- 2) w procesie zapewniania jakości i budowy kultury jakości uczestniczą pracownicy, studenci, absolwenci oraz inni interesariusze zewnętrzni.

Uczestnictwo interesariuszy zewnętrznych w procesie zapewniania jakości kształcenia jest realizowane poprzez działania Rady Konsultacyjnej ds. Kształcenia i Współpracy z Otoczeniem Gospodarczym. Rada ta ma służyć wsparciem i pomocą kierownictwu Instytutu w kwestii prawidłowego określenia kwalifikacji absolwentów niezbędnych z punktu widzenia pracodawców oraz zidentyfikowania błędów w kształceniu studentów popełnianych – zdaniem pracodawców – przez uczelnie kształcące zatrudnianych przez nich absolwentów. Szczegółowe cele Rady określono na posiedzeniu Instytutowego Zespołu ds. Jakości Kształcenia w dniu 5.05.2012 roku. Dotyczą one analizy i opinii dotyczących opisu efektów kształcenia, planów i programów studiów, potrzeb i oczekiwań pracodawców co do kwalifikacji absolwentów, tendencji na współczesnym rynku pracy i ich wpływu na oczekiwany profil kształcenia. Opinie Rady przekazywane były i są Instytutowemu Zespołowi ds. Jakości Kształcenia i znajdują odzwierciedlenie w programach studiów. Program studiów na kierunku filologia angielska projektowany przez Instytut Filologii uwzględnił również wyniki badań preferencji pracodawców województwa śląskiego, które przeprowadzone zostały przez Centrum Karier i Promocji Studentów Wyższej Szkoły Humanitas w dniach 1 – 25 kwietnia 2012 roku. Realizując badania, zastosowano metodę sondażu diagnostycznego z wykorzystaniem ankiety elektronicznej udostępnionej respondentom za pośrednictwem poczty e-mail. Za zbyt skromny uznaje ZO PKA udział studentów jako interesariuszy wewnętrznych w pracach WSZJK, oczywiście system ten spełnia wszelkie wymagania formalne (studenci reprezentowani są we wszystkich właściwych gremiach i organach kolegialnych), jednak zintensyfikowanie aktywności studentów w tym względzie oraz ich szersza działalność na rzecz podnoszenia jakości kształcenia z pewnością wspomogłaby dotychczasowe bardzo już zaawansowane prace na rzecz wdrożenia WSZJK w obrębie ocenianego kierunku. Zalecamy także intensywną pracę w celu większego zaangażowania w WSZJK pracowników naukowo-dydaktycznych. ZO PKA odniósł wrażenie, że w strukturach systemu pracują przede wszystkim osoby funkcyjne, natomiast pracownicy nie pełniący funkcji nie zawsze (co wykazało m.in. spotkanie ekspertów PKA z pracownikami zatrudnionymi na ocenianym kierunku) nie tylko angażują się lecz także orientują w działaniach projakościowych.

- *ocena udziału interesariuszy zewnętrznych i wewnętrznych w procesie zapewnienia jakości kształcenia i działań podejmowanych przez jednostkę, mających aktywizować uczestników i beneficjentów procesu kształcenia do podnoszenia jego jakości. Ocena*

stopnia zainteresowania studentów jakością kształcenia i ich wpływu na tę jakość. Ocena roli przedstawicieli studentów w organach kolegialnych uczelni/ jednostki oraz przedstawicieli Parlamentu Studentów RP w procesie optymalizacji osiąganych efektów kształcenia i ich dostosowywanie do aktualnego poziomu wiedzy i wymagań otoczenia społeczno-gospodarczego, w tym rynku pracy;

- w przypadku, gdy przeprowadzana jest kolejna ocena jakości kształcenia na danym kierunku studiów należy odnieść się do stopnia realizacji zaleceń, jeżeli były sformułowane poprzednio, ocenić dokonane zmiany i ich efekty;
- w przypadku dokonania oceny kierunku/akredytacji jednostki przez zagraniczną instytucję akredytacyjną – należy przedstawić stanowisko w sprawie wykorzystania wyników tej oceny w podnoszeniu jakości kształcenia.

Tabela nr 1 Ocena możliwości realizacji zakładanych efektów kształcenia.

Zakładane efekty kształcenia	Program i plan studiów	Kadra	Infrastruktura dydaktyczna/biblioteka	Działalność naukowa	Działalność międzynarodowa	Organizacja kształcenia
wiedza	+	+	+/-	+	+/-	+
umiejętności	+	+	+/-	+	+/-	+
kompetencje społeczne	+	+	+/-	+	+/-	+

+ - pozwala na pełne osiągnięcie zakładanych efektów kształcenia

+/- - budzi zastrzeżenia - pozwala na częściowe osiągnięcie zakładanych efektów kształcenia

- - nie pozwala na osiągnięcie zakładanych efektów kształcenia

Ocena końcowa 8 kryterium ogólnego³ w pełni

Syntetyczna ocena opisowa stopnia spełnienia kryteriów szczegółowych

1) W WSH wdrożony został w pełni WSZJK, jest kompleksowy.

2) Zarówno interesariusze wewnętrzni jak zewnętrzni uczestniczą w działaniach WSZJK. Jeśli zaangażowanie weń interesariuszy zewnętrznych (pracodawców) ocenić należy jako bardzo dobre, to aktywność studentów powinna być zintensyfikowana, a władzom Uczelni rekomenduje się przeprowadzenie działań idących w tym kierunku.

9. Podsumowanie

Tabela nr 2 Ocena spełnienia kryteriów oceny programowej

L.p.	Kryterium	Stopień spełnienia kryterium				
		wyróżniająco	w pełni	znaczaco	częściowo	niedostatecznie

1	koncepcja rozwoju kierunku		X			
2	cele i efekty kształcenia oraz system ich weryfikacji		X			
3	program studiów		X			
4	zasoby kadrowe		x			
5	infrastruktura dydaktyczna		X			
6	prowadzenie badań naukowych ⁴	nie dotyczy				
7	system wsparcia studentów w procesie uczenia się			x		
8	wewnętrzny system zapewnienia jakości		X			

Ocena możliwości uzyskania zakładanych efektów kształcenia i rozwoju ocenianego kierunku w wizytowanej jednostce oraz zapewnienia wysokiej jakości kształcenia, a także wskazanie obszarów nie budzących zastrzeżeń, w których wewnętrzny system zapewnienia jakości kształcenia jest wysoce efektywny oraz obszarów wymagających podjęcia określonych działań (uzasadnienie powinno odnosić się do konstatacji zawartych w raporcie, zawierać zalecenia).

Zespół Oceniający stwierdza, że Uczelnia wdrożyła i stosuje procedury wysokiej jakości kształcenia na kierunku filologia angielska. System ECTS jest w pełni wdrożony i stosowany. Jednak studenci nie orientują się w jego zasadach. Kształcenie wpisuje się w misję i strategię Uczelni, które są związane z regionem. Cele i efekty kształcenia są zgodne z KRK, są spójne i są osiągalne. Program studiów jest dobrze zrównoważony i wewnętrznie spójny. Kadra dydaktyczna jest dobrze dobrana i ma wysokie kompetencje, gwarantujące realizację celów edukacyjnych. Jest to jednak kadra głównie drugoetatowa, co może blokować możliwość prowadzenia kierunku, jeśli nauczyciele nie uzyskają zgody na drugie zatrudnienie od Rektora uczelni zatrudniającej ich na pierwszym etacie.

Elementem wymagającym poprawy jest komunikacja na linii Uczelnia – studenci w celu dopracowania i usprawnienia niektórych elementów systemu wsparcia studentów, w tym in.

⁴ Ocena obowiązkowa jedynie dla studiów II stopnia i jednolitych magisterskich.

innej organizacji zajęć w tygodniu oraz działań skierowanych na poszerzenie wymiany międzynarodowej. Należy także podjąć działania aktywizujące wszystkich studentów do doskonalenia systemu jakości kształcenia. Powinni oni przynajmniej mieć świadomość, że mają istotny wpływ na jakość kształcenia, a nie że są tylko biernymi podmiotami działalności uczelni. Wewnętrzny system zapewnienia jakości kształcenia w jest wdrożony i ciągle doskonalony.

W odpowiedzi na raport Władze Uczelni zadeklarowały wolę zrealizowania sugestii Zespołu Oceniającego. Przedstawiono także dodatkowe wyjaśnienia w odniesieniu do kształcenia specjalnościowego oraz informacje o wzbogaceniu zasobów bibliotecznych Uczelni. Ponieważ w odniesieniu do oceny poszczególnych kryteriów akredytowana nie zgłoszono żadnych uwag i zastrzeżeń, dlatego uprzednio sformułowane oceny nie ulegają zmianie.

Uwaga: jeżeli wyjaśnienia przedstawione w odpowiedzi na raport lub we wniosku o ponowne rozpatrzenie sprawy z wizytacji będą uzasadniały zmianę uprzednio sformułowanych ocen raport powinien zostać uzupełniony. Należy syntetycznie omówić wyjaśnienia, dokumenty i dodatkowe informacje, które spowodowały zmianę oceny (odnieć się do każdego kryterium odrębnie, a ostateczną ocenę umieścić w Tabeli nr 3).

Tabela nr 3

Kryterium	Stopień spełnienia kryterium				
	Wyróżniająco	w pełni	znaczaco	częściowo	niedostatecznie
Uwaga: należy wymienić tylko te kryteria, w odniesieniu do których nastąpiła zmiana oceny					